

תוכן העניינים

1	הקדמה
2-4	פרק א'- הקמת החמאס
5-16	פרק ב'- אידאולוגיית החמאס
17-24	פרק ג'- המנגנון הצבאי בתנועת החמאס
25	פרק ד'- החמאס כיום
26-28	פרק ה'- הטרור מנקודת מבט ישראלית
29-30	סיכום
31	ביבליוגרפיה

נספחים:

1-3	כיצד ניתן לטפל בטרור?
4-5	סיפורם של המחבלים אסמאעיל ג'עברי ומחמד עאדל חלף
6	סיפור אישי- מיטל פרי
7-14	רשימת פעולות הטרור של החמאס

הקדמה

ארצנו, ארץ ישראל, נתונה למעשי איבה וחוסר שקט עוד משחר הקמתה. בעשור האחרון, מאז פרוץ האינתיפאדה ב-1987 התגלתה בפנינו צורת ביטוי נוספת לשנאה אותה רוחשים העמים מלגו ומלבר, והיא פעולות טרור ורצח מתוכננים של תנועות דתיות קיצוניות למטרות מדינה ודת. מכיוון שאני גר בירושלים נתקפתי לא פעם בחרדה עצומה וזעזוע ממעשיהם הרצחניים של המחבלים הבאים מקרב תנועות אלה, ולא פעם עלתה בי השאלה מי מסוגל לעשות דבר שכזה? הלא לא כולנו בני אדם? לא כולנו אוכלים את אותו האוכל? שותים את אותם המים? ויושבים באותה הארץ?

ובכל זאת על פניו נראה כי ישנם מי שחושבים שעקב היותנו ישראלים מגיע לנו למות כחיות בפיגועים רצחניים, והרי מאחורי כל מעשה, שטני ככל שיהיה, מסתתרת תכלית וסיבה, ונשאלת השאלה מהם אותם הגורמים המביאים את אותם אנשים להתנהג בחוסר הומניות שכזו.

שאלות אלה עוררו בי רצון להבין את הענין טוב יותר ולבדוק דברים לאשורם, ועל כן בחרתי בחמאס שהיא תנועת הטרור המובילה ברחוב הפלסטיני, והחלטתי להתייחס אליה בעבודתי שמטרתה היא לבדוק כיצד משרתים מעשי החמאס ופעולותיו את האידיאולוגיה המוצהרת שלו?

עוד כשעבודתי היתה בחיתוליה נוכחתי לדעת כי תנועת החמאס רוויה חוכמה והקרבה מצד פעיליה, והן שמביאים את מאמיניה לפעולות טרור ורצח בקרב ישראל. ולכן בעבודתי אני אבחון מהן אותן אידיאולוגיות ומטרות ששם לו הארגון כקו מנחה, כיצד הוא שואף לכונן וע"י הסקת מסקנות אלו אסיק את התשובה למטרת עבודתי.

בעבודתי אני אבחון את תנועת החמאס מראשיתה ועד ימינו על מנת להגיע לשורשי שני היבטים:

ההיבט הראשון הוא ההיבט האידיאולוגי של התנועה אשר הביא לגל פעילים נרחב כל כך ללכת שבי אחריה ולפעול למימוש מטרותיה בכל דרך ובכל מחיר. ההיבט השני הוא ההיבט הצבאי של התנועה שמאפשר להם להתבטא כארגון טרור רצחני ולא הומני, אני אבחון מאין שואף הארגון נשק וידע למעשיו. בנוסף על מנת לראות את פני הדברים מזווית אחרת אני אתייחס לכיצד רואה ישראל את ארגוני הטרור ומטרת מעשיהם.

במסגרת עבודתי זו לא מצאתי מקום לשאלה כיצד ניתן לטפל בטרור, משום שאין לה חלק בנושא עבודתי ומשום שזו שאלה גדולה בפני עצמה.

אולם נושא זה מטריד אותי כאדם החי בתוך המציאות המתוארת ואיני יכול להתעלם משאלה זו, ועל כן בחרתי להכניס לנספחי העבודה הצעות לפתרון בעיית הטרור בארצנו כפי שהציע בנימין נתניהו בספרו "המלחמה בטרור" ואיתן הסכמתי לחלוטין.

עבודה זו העוסקת בנושא העומד במרכז האירועים בארצנו במיוחד בתקופה זו של התקוממות פלסטינית כנגד ישראל, הסבה לי סיפוק ועניין רב ואני מקווה שגם אתם כקוראים תיהנו ממנה כפי שאני ככותב נהניתי לעסוק בנושא.

הקמת החמאס

האחים המוסלמים:

בסוף שנות ה-80 ובתחילת שנות ה-90 התקיימה בשטחים (יהודה, שומרון וחבל עזה) נהירה המונית אחר "האחים המוסלמים". הייתה זו תנועה כלל עולמית והגדולה בתנועות האסלאמיות בתקופה המודרנית. תנועה זו גילתה הבנה מעמיקה ואבחנה דקה בעולם המושגים האסלאמי בכל תחומי החיים: מדינה, כלכלה, חברה, משפט, חינוך, אומנות ועוד... נהירה זו שיקפה ייאוש ותסכול מהמצב הקיים בעם הפלסטיני, ייאוש מהארגונים הפוליטיים, תגובת נגד להתגברות החומרנית שבאה מישראל ורצון לספק לפרט החרד ביטחון עצמי וכושר סיבולת. מנהיגה של התנועה היה השיח' אחמד איסמאעיל יאסין.

יאסין נולד ב-1936 וגר בשכונת זיתן שבעזה. הוא נעשה חבר בתנועת "האחים המוסלמים" כשעבר למצרים בשנות ה-60, והפך למנהיג העליון של התנועה ברצועה כשזו התנתקה מתנועת האם במצרים. מאז משמש יאסין כמנהיג לתנועה בין אם בדרך ישירה ובין אם דרך נאמניו כשארנון ה"מוג'מע" שלו הוא חלון הראווה החוקי שלה. תנועת האחים המוסלמים מוכרת בכל הגדה בהקימה בתי ספר, גנים, האוניברסיטה אסלאמית, מרפאות, מסגדים, ספריות, מדרשיות ואפילו בשורות השוטרים המקומיים. מאז ומעולם יאסין הטיף ל"תרביה" כלומר חינוך ול"דעה" כלומר הטפה דתית. הוא גרס כי אין טעם להידרדר לאלימות שאין ביכולתה לנצח את הכוחות הישראליים ועדיף להתרכז בטיפוח החזרה בתשובה וגיבוש מוסדות גלויים.

הקמת ארגון החמאס:

רצף המאורעות שהלכו והתחממו בשטחים בשנים אלו, סוף שנות ה-80, ולחץ מצד פעיליו של יאסין בדבר שינוי מדיניות התנועה החלו לרכז את דעתו של יאסין בעניין המאבק המזוין. ב-9 בדצמבר 1987 פרצה האינתיפאדה, היה זה ביטוי להתעוררות לאומית גוררת בעם הפלסטיני לאור המצב הנורא אליו נחשפו ערבי השטחים, עוני, רדיפות, שנאה והטלת כוח ומרות של צה"ל ותושבים ישראלים על ערבי השטחים. הטיב לנסח את התחושות בעם הפלסטיני רשאד אל-שאווה, ראש עיריית עזה, בראיון שנערך עמו ערב האינתיפאדה: "אנשים איבדו תקווה, הם מתוסכלים לגמרי. הם אינם יודעים מה לעשות, הם נקטו בקו פונדמנטליזם דתי, שהוא האמצעי האחרון עבורם".¹ בראיון אחר שב וטען אל-שאווה כי "האנשים ברצועת עזה חשים תחושת עוול וקיפוח, תחושה שאין להם יותר מה להפסיד. הצירוף של הרצונות הלאומיים שלא נמצא להם

¹. ראיון עם רשאד-א-שאווה ברדיו קול ישראל 10.12.1987. אריה שלו. "האינתיפאדה". הוצאת פפירוס. 1990. עמ' 19-20.

פיתרון כלשהו, התסכול והיאוש מן החיים היום יומיים והיחלשות תדמיתה המרתיעה של ישראל היוו את סיבות היסוד העיקריות לפרוץ האינתיפאדה".² בתנועת האחים המוסלמים בארץ החל תהליך איטי של "פלסטיניזציה" – הדגשת הייחוד הלאומי על חשבון ערכי "האומה האסלאמית" ו"עדת המאמינים", וכן החלו להשמע אמירות כגון: עמידה לאומית ותוצרת פלסטינית על חשבון כלליותו של האסלאם.

ערב האינתיפאדה יאסין הגיע למסקנה שאין ברירה, אלא לעבור מחינוך והטפה למאבק לאומי פעיל. הקמת מפקדה גלויה נראית לו טעות, שמא ישתלט אש"ף על ההתקוממות, ולפיכך נתן לאחר התלבטויות ממושכות את ברכתו לכינון מנגנון חשאי חדש לגמרי בתוך התנועה שמאז פברואר 1987 נודע ברבים כחמא"ס ראשי התיבות של "תנועת ההתנגדות האסלאמית", מילה שמשמעותה קנאות, התלהבות ואומץ. הייתה זו סטייה חדה ממדיניותם השמרנית והזהירה של "האחים המוסלמים" שלא חפצה ליצור מהומות ולעבור על החוק. בפגישות בביתו של יאסין לארגון התנועה השתתפו אישים בעלי מקצועות והשכלה שעל אף ממונם ועתידם בחרו בפן זה לחייהם. הרשימה החלקית שלהלן מהווה אישוש טוב לאופים ורוחם של אותם אנשים שהיו ממייסדי תנועת החמאס:³ עיסא ח'ליל- מהנדס, יליד 1937. צלאח מוצטפא- עובד סוציאלי שמש כדיקן הסטודנטים באוניברסיטה האסלאמית בעזה, יליד 1954. מוחמד חסן ח'ליל- מורה, יליד 1937. ד"ר אברהים פארס אליאזורי- רוקח, יליד 1941. עבד אלפתח חסן דוח'חאן- מנהל בית ספר, יליד 1936. ד"ר עבד אלעזיז- רופא ילדים. בפגישות אלו גובש המנגנון החשאי של התנועה כששלושה מפעילי ה"מוג'מע" מונו לשמש כמפקדיה: האחד שימש כאחראי מדיני, השני עסק בנושאים צבאיים והשלישי היה מופקד על מערכת התעמולה, ובעיקר על הדפסת הכרוזים והפצתם. רצועת עזה חולקה לחמישה אזורים, ובראש כל אחד מהם הוצב מפקד מבצעי מטעמו של יאסין. איש קשר מיוחד, ג'מיל אל תמימי, דאג למגעים שוטפים עם פעילי "האחים המוסלמים" בגדה המערבית.

מבנה התנועה:⁴

המבנה הבסיסי של התנועה מורכב היה ממוסלמים שהקדישו את נאמנותם לאללה, ועבדו אותו באמת. מאמינים אלו יודעים את חובותיהם כלפי עצמם, משפחתם ומולדתם, ועושים זאת מתוך יראת האל. כפי שנכתב באחד הכרוזים הראשונים של החמאס: "השדים ובני האדם לא נבראו אלא כדי להיות עבדים". באופן ברור הפכו רבים מחברי תנועת "האחים המוסלמים" לחברים בתנועת החמאס, ובשל כך יאסין ביקש ליצור הפרדה בין ה"חמאס" לבין ה"מוג'מע" שלו כדי שלא לסכן את המוסדות שהצליח לבנות, ופעלו על פי החוק.

² דאיון עם רשאד-א-שאווה לעיתון הארץ 17.12.1987. אריה שלו. "האינתיפאדה". הוצאת פפירוס. 1990. עמ' 19-20.

³ אביבה שאבי ורוני שקד. "חמאס מאמנה באללה לדרך הטרור". הוצאת כתר. 1994. עמ' 32-33.
⁴ גיא בכיר. "לקסיקון אש"ף". משרד הביטחון- ההוצאה לאור. 1991. עמ' 44-46.

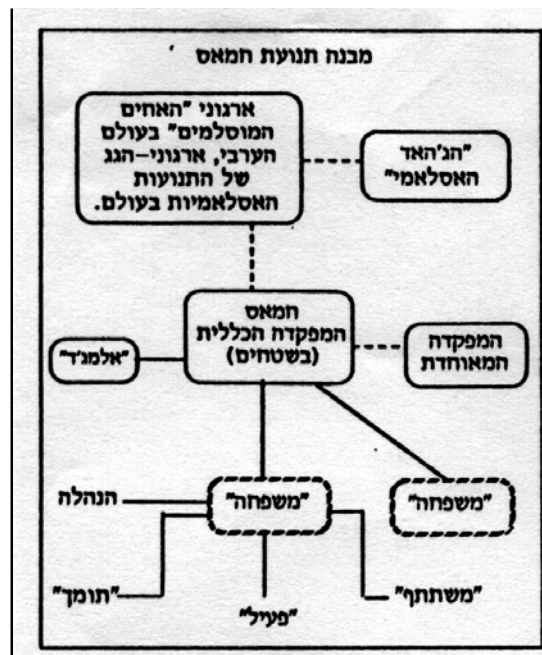
המבנה הארגוני של תנועת החמאס בנוי בצורה היררכית- אנכית (כל גוף שולט על חלק מסוים), תנועה זו שומרת על חשאיות מלאה לא רק מכוחות ישראלים אלא גם מתנועות אחרות בשטחים.

התנועה מתחלקת לסניפים שנקראים "שעבה" או למשפחות שנקראות "אסרה", ובראש כל סניף נמצאת מנהלה מקומית. הסניפים פועלים באופן עצמאי אך הם כפופים למפקדה הכלל ארצית.

במשפחה היו שלושה סוגי פעילים:

משתתף "מושתתף" – אדם שגילו מעל 20-, מוסלמי המקיים את מצוות הדת. חבר פעיל "עאמל" – משתתף שמילא את חובותיו כיאות לפחות חצי שנה, ועליו להישבע אמונים באומרו ליו"ר הסניף: " אני נשבע באל העליון לציית ולהתמיד בהפצת שליחויות מוסלמיות ולהתחייב לג'יהאד, לבצע את תנאי החברה ולבטוח ביטחון מלא בהנהגה לשמוע ולציית לכל. אני נשבע על כך לאל, ואלוהים עד לדברי". תומך "מואזר" – מעין חבר כבוד אשר לא חבר בתנועה ולא כפוף לחוקיה, אלא מגיש סיוע כספי לארגון.

לתנועה הייתה זרוע מודיעין המכונה "אלמג'ד" ותפקידה העיקרי היה לאתר משתפי פעולה עם ישראל, וזרוע צבאית המכונה "מוג'הדי פלסטיין", לוחמי הקודש של פלסטיין, והיא הייתה אחראית לכל מעשי הטרור.

אידאולוגיית החמאס

תיאור המצב בשטחים:

השנים האחרונות של שנות ה-80 היו שנים של תסיסה חברתית והתעוררות לאומית. ארגון החמאס שהוקם ב-1987, ערב האינתיפאדה, נמנה עם התנועות האסלאמיות הפונדמנטאליסטיות שכל אחת בדרכה פעלה להמשך ההתקוממויות, לצד המפקדה הלאומית המאוחדת שתפקידה היה לנווט את ההתקוממויות בשטחים.

הנהירה אחר האחים המוסלמים והחזרה בתשובה בשנות ה-80 וה-90 הזריקה כוחות חדשים להתקוממויות ולעמידה הלאומית.

באותן שנים החלה בשטחים נהירה משמעותית למסגדים ואימוץ אורח חיים אסלאמי. מספר המסגדים ברצועה עלה מ-77 בתום מלחמת ששת הימים ל-160 מסגדים, ובגדה המערבית נבנו 40 מסגדים מדי שנה, מספר המשתתפים בתפילות הוכפל, מסגדים רבים שימשו גם כמרכזי תרבות ומועדונים חברתיים. נשים רבות החלו לחבוש כיסוי ראש וגלימה מעל לבגדים, ובקרב הצעירים היה נפוץ גידול הזקנים.

העם החל לגלות נכונות להקרבה עצמית, גאווה בחיי הצנע, משמעת עיוורת להנחיות הקודש, ובד בבד עם כך אף הכיר והפנים את הפסילה העקרונית והמוחלטת של כל רעיון הידברות עם ישראל.

הארגונים הדתיים ובראשם החמאס היוו סוג חדש של אקטיביזם חיובי. הם הביאו את פעיליהם לגלות מסירות לאומית, טוהר מוסרי, אחריות חברתית ואמונה בהגנה משמיים. הם סיפקו לציבור מדריכים וסיסמאות, והחלו לכבוש שורה נכבדה של מרכזי-כוח ועמדות השפעתה, כינון מוסדות והתחזקות מנהיגות פוליטית-דתית. עקב המצב בשטחים באותה תקופה החמאס היווה כמדריך לאותם רבבות של אנשים שהרגישו מקופחים ומיואשים ממצבם, והדת הייתה קו מנחה בחשיבתם. לאותם אנשים סיפק החמאס תקווה לגאולה ורצון להתעורר ולהתקומם.

יאסין, ראש האחים המוסלמים בשטחים ומנהיגה הרוחני של החמאס, הוא אדם צנום, משותק כמעט בכל חלקי גופו עקב מחלה, אבל מוחו צלול וחריף. בהיותו דתי קיצוני אדוק מאוד בדתו, הוא שימש כפוסק הלכה ובקי בכל מסורת האסלאם. דיבורו חד וקצר, משפטיו מדודים היטב ובהם שזורים משפטי קוראן ופתגמים רבים, ועל אף שקשה לו לנאום או אפילו לכתוב הוא משמש כמנהיג רוחני וכגיבור, ורבים הולכים אחרי מוצא פיו.

יאסין הציע לצעירי פלסטין מה שלא עלה ביד ערפאת מנהיג אש"ף להבטיח: הצלת הנפש ולא רק הצלת המולדת. "כשכל הדלתות נסגרות נפתחות דלתותיו של אללה", נכתב באחד הכרוזים הראשונים שפרסם החמאס.⁵

⁵אביבה שאבי ורוני שקד. "חמאס מאמונה באללה לדרך הטרור". הוצאת כתר 1994. עמ' 227-229.

אמנת החמאס:

188- באוגוסט 1988 נשלם בחדרי חדרים בניצוחו של יאסין ניסוח המסמך המרכזי של החמאס- "אמנת תנועת ההתנגדות האסלאמית".
על פני 40 עמודים קטנים נוסחו בדפוס צפוף עקרונות התנועה שסימלו שלב חדש בקורות "האחים המוסלמים" עם המעבר למאבק אקטיבי וגלוי.
עקרונות תנועת החמאס הראו קו פעילות ומטרות ברורות ביותר. זהו קו הנושא אופי דתי בהם ילחם העם הפלסטיני בשם אללה ובעזרתו כנגד אויביו הפוגעים בו כה קשות.
להלן עיקרי האידיאולוגיה של תנועת ההתנגדות האיסלאמית המבוססים בעיקרן על אמנת התנועה החושפת את זהותה, מסבירה את עמדתה ומפרטת את תקוותיה של התנועה, וזאת לצד ציטוטי קוראן המופיעים בכרוזי החמאס ובאמנה הנותנים אישור דתי לקו המחשבה של התנועה.

אמנת תנועת ההתנגדות הפלסטינית:⁶

נקודת המוצא הרעיונית-

תנועת ההתנגדות האסלאמית הולכת בדרך האסלאם, שואבת ממנו את רעיונותיה, מושגיה ותפיסותיה לגבי הקיום, החיים והאדם. היא שואבת ממנו את התנהגותה והוא מנחה את דרכי פעולותיה.
ממד הזמן של תנועת ההתנגדות האסלאמית בדבקותה באיסלאם כדרך חיים נמשך מימי הולדתה של השליחות האסלאמית ו"הראשונים" ישרי הדרך.
אללה הוא מטרותה, השליח (מוחמד הנביא) הוא המופת שלה והקוראן הוא חוקתה. ממד המקום שלה הוא בכל מקום שבו נמצאים מוסלמים הדבקים באסלאם כדרך חיים, בכל פינה ברחבי העולם. לפיכך כל מוסלמי חייב לראותה, להכירה ולהעריכה, ומי ששולל את זכויותיה מכה בתומכיה.
זוהי תנועה פלסטינית ייחודית שפועלת להנפת דגל אללה על כל פיסת אדמה בפלסטין כשבצל האיסלאם יכולים לחיות חסידי כל הדתות בשלווה ובביטחון לעצמם, לרכושם ולזכויותיהם.

סמל תנועת החמאס:⁷

החמאס אימצה את סמלם המסורתי של האחים המוסלמים המורכב משתי חרבות מוצלבות החובקות ספר קוראן ומתחתיו המילה "ואעדוא", מילה הפותחת פסוק מהקוראן. "והכינותם נגדם ככל אשר תוכלו, חיל, מחנה וסוס לירא בהם את אויב אלוהים ואויבכם ואת האחרים מבלעדיהם אשר לא תדעו אותם, אלוהים יודע אותם".

⁶ ניתוח האמנה בעבודה נעשה על סמך האמנה המקורית כפי שהובאה בספר "אינתיפאדה" מאת זאב שיף ואהוד יערי, הוצאת שוהן, 1990 עמ' 353-368 ,
⁷ אביבה שאבי ורוני שקד. "חמאס מאמנה באללה לדרך הטרור". הוצאת כתר 1994. עמ' 107.

הפסוק שהוא המוטו של האחים מתקופת חסן אלבנא, לקוח מפרשת השלל המוקדשת ברובה למלחמת בדר הגדולה, מלחמתו של מוחמד נגד אנשי מכה הכופרים. פרשה זו מפורשת כלא עוד הערכות ממושכת לקראת השעה היעודה, אלא ג'יהאד צבאי לאלתר.

סיסמת תנועת ההתנגדות האסלאמית:

אללה הוא מטרתה, השליח הוא המופת שלה, הקוראן חוקתה, הג'יהאד הוא דרכה והמוות למען אללה הוא הנשגב בשאיפותיה. וברוח דברים אלו נכתב באמנה: "אללה כתב: "אני ושליחיי עתידים לנצח. אללה עוז וגיבור". (סורת "אל-מג'אדלה", 21) אמור: "זוהי דרכי, אני קורא את אללה בראיה נכוחה, אני והתומכים בי". השבח לאל, איני נמנה עם הכופרים". (סורת "יוסף", 107).

המניעים והמטרות:

תנועת ההתנגדות האסלאמית מצאה עצמה בתקופה בה האסלאם נעדר ממצאות החיים, לדבריה, לכן הופר האיזון, התהפכו המערכים, הרע השתלט, השתרו העריצות והעושים, ארצות נגזלו ואנשים הוגלו ונפלו על פניהם בכל פינה בעולם. כל עוד אין האסלאם במרכז הזירה הכלל הפוך. לפיכך מטרתה של התנועה היא מלחמתה בשקר והבסתו כדי להשליט חיי אמת, השבת המולדת לבעליה כדי שיוכרז מעל מסגדיה על הקמת מדינת האסלאם, והשבת העולם למהלכו התקין. התנועה סוללת את דרכה כמשען לכל המדוכאים וכעזר לכל העשוקים בכל הכוח שברשותה, היא אינה חוסכת מאמצים להגשמת האמת ומחיקת השקר במעשים ובדיבורים.

האסטרטגיה והאמצעים:

פלסטיין כאדמת וקף אסלאמי:

תנועת ההתנגדות האסלאמית סבורה כי אדמת פלסטיין היא וקף אסלאמי של המוסלמים לדורותיהם עד קץ הימים. היא אינה מוכנה לוותר עליה או על חלק ממנה, וטוענת כי אין ברשותה של אף מדינה או ממלכה או ארגון או אפילו כולם יחדיו, פלסטינים או ערבים, לגזול את שטחיה של אדמת פלסטיין. זהו הכלל של ה"שריעה" האסלאמית והיא שווה לכל ארץ שנכבשה בידי המוסלמים בכוח. הם אלו שהקדישו אותה כווקף עבור המוסלמים לדורותיהם.⁸ התנועה מאששת את דבריה על ידי דוגמא היסטורית בה ניתן לראות כי לאחר כיבוש סוריה ועיראק היו התייעצויות בין אם לחלק את האדמות בין החיילים ובין אם להשאיר אותה לבעליה כדי שיוכלו ליהנות מיבולה. לבסוף הוחלט להשאיר את האדמה לבעליה כשהאדמה הוקדשה למוסלמים עד סוף הדורות, הקדש זה עומד בעינו כל עוד העולם קיים. כך לגבי אדמת פלסטיין היא מקודשת לפלסטינים, וכל דבר העומד בניגוד ל"שריעה" הריהו בטל ומבוטל בעיניה.

המולדת והפטריוטיות:

מנקודת מבטה של תנועת ההתנגדות האסלאמית הפטריוטיות היא חלק מהאמנה הדתית, וכי אין פטריוטיות גדולה ועמוקה יותר ממצב שבו האויב משתלט על אדמה מוסלמית. כי אז, כך מפצירה התנועה בעמה, הופך הג'יהאד למצוות חובה על כל גבר או אישה מוסלמים. האישה תצא לקרב ללא רשות בעלה והעבד יצא ללא רשות אדוניו.

בעוד שהצורות השונות של הפטריוטיות בעולם קשורות בגורמים חומריים, אנושיים ואזוריים הרי הפטריוטיות של תנועת ההתנגדות האסלאמית כוללת את

⁸ הכוונה הנסתרת היא שאין רשות לאף אחד להעביר בעלות על חלקים מפלשתיין לגוף לא אסלאמי.

כולם, ובנוסף גורמים אלוהיים מעניקים לה רוח וחיות שכן היא קשורה לכל מקור החיים.

התנועה מניפה בשם המולדת את הדגל האלוהי כדי לקשור את האדמה לשמים. דרישות התנועה מתבססות על מסורת האסלאם בה המאמינים מבקשים אחת משתי הטובות: ניצחון במערכה או נפילה בה כקדוש.

"קחו בחשבון כאשר אתם נאבקים בהם (ביהודים) לבקש אחת משתי טובות: מות קדושים או את הניצחון עליהם והבסתם". (כרוז 1).

ועידות השלום והוועידות הבין לאומיות:

ועידות אלו שמטרתן למצוא פתרון ופשרה לבעיה הפלסטינית, סותרות את השקפת תנועת ההתנגדות האסלאמית.

כל ויתור על פיסת אדמה מפלסטין היא ויתור על חלק מהדת שכן הפטריוטיות של התנועה היא חלק מהדת שלה, על כן היא מחנכת את אנשיה הנלחמים להנפת דגל אללה מעל כל מולדתם.

התנועה יוצאת כנגד ועידות אלו מתוך הכרת הצדדים המרכיבים את הוועידות ועמדותיהם בעבר ובהווה כלפי בעיות המוסלמים, ועל כן אינה סבורה כי יש בכוחן של ועידות אלו להגשים את הדרישות להשבת זכויות העם הפלסטיני ועשיית צדק עם העשוק. התנועה רואה בוועידות אלו כסוג נוסף של השתלטות ה"כופרים" על אדמתם. לטענתם, העם הפלסטיני נעלה מכדי שישחקו בעתידו, בזכויותיו ובגורלו.

שלושת המעגלים:

את בעיית פלסטין ופתרונה מציגה התנועה בצורת שלושת המעגלים כפי שעשה נאצר בזמנו במצרים לאחר מלחמת העולם השנייה.

התנועה טוענת כי בעיית פלסטין כרוכה בשלושת המעגלים: הפלסטיני, הערבי והאסלאמי כשלכל אחד מהשלושה יש תפקיד וחובות במאבק עם הציונות.

המעגל הפלסטיני: העם הפלסטיני כשאר עמי ערב, חייב להלחם על זכותו לחופש ושחרור מולדתו.

המעגל הערבי: ערביי העולם חייבים לעזור לעם הפלסטיני לשחרר את מולדתו כסמל להגמוניה הערבית וכמאבק משותף כנגד הכובש הציוני השנוא עליהם.

המעגל האסלאמי: פלסטין ובה ירושלים היא אדמה אסלאמית קדושה שכן ירושלים היא הראשונה בכיווני התפילה והשלישית במקומות המקודשים לאסלאם, הסיבה לכך היא משום שעל פי האמונה האסלאמית, ממקום זה עלה הנביא השמימה, ולפיכך שחרורה הוא חובה אישית של כלל המוסלמים באשר הם.

"השבח למי שהסיע את עבדו בלילה מהמסגד הקדוש אל מסגד אל "אל-אקצא" אותו בירכנו כדי להביאו כאחד ממופתיו. הוא השומע והרואה". (סורת "אל-אסרא", 1).⁹

ג'האד לשחרור פלסטין:

על פי אמונת התנועה, ביום בו גוזל האויב חלק מאדמת המוסלמים, הופך הג'האד לחובה אישית המוטלת על כל מוסלמי. ומכיוון שהם רואים ביהודים כשודדי אדמת פלסטין אין מנוס מהנפת דגל הג'האד.

דבר זה מחייב את התנועה בהפצת התודעה האסלאמית באזור הזה, בארצות ערב ובארצות האסלאם, ועל כן התנועה פונה לכל אנשי הדת ואנשי החינוך והתרבות, על העוסקים בהסברה ובתקשורת וציבור המשכילים, ובמיוחד לצעירי התנועה האסלאמית וותיקיה- לקחת חלק בהעמקת התודעה, להכניס שינויים מהותיים בשיטת החינוך, לטהרן משרידי רעיון הכיבוש שדבק בהן ע"י המזרחנים והמיסיונרים.

בנוסף התנועה טוענת כי יש להבהיר לדורות המוסלמים כי בעיית פלסטין היא בעיה דתית, ויש לטפל בה בתור אחת שכזו שכן יש באדמת הארץ קודשים אסלאמיים

⁹ פסוק זה מובא מכיוון שעל פיו מבססים המוסלמים את כל מסורותיהם לענין ירושלים.

כמו מסגד "אל-אקצא" שנקשר למסגד "אל-חראם" (הכעבה במכה) בקשר בל יינתק כל עוד קיים העולם על פי דת האסלאם. דרך הביצוע, לטענתם, תעשה על ידי הענקת חינוך אסלאמי לדור הצעיר. חינוך הנשען על מילוי המצוות הדתיות, לימוד הקוראן והסונה של הנביא בצורה מעמיקה, חקר ההיסטוריה והמורשת האסלאמית ממקורותיה האמיתיים, וזאת בהכוונת מומחים ואנשי מדע.

"בני, גם דבר קטן כמשקל גרגר חרדל, שיהיה בתוך סלע או בשמים או בארץ, אללה מסוגל להביאו. בני, קיים את התפילה, צווה על החסד ומנע את הרע, גלה אורח רוח לפוגע בך, שכן זה מן הדברים החזקים ביותר, אל תפנה עורף לאנשים ואל תתהלך בגאווה, כי אללה אינו אוהב את היהיר". (סורת "לקמאן", 16-18). בנוסף על כך התנועה טוענת כי יש צורך בחקר מעמיק של "האויב היהודי" ויכולתו החומרית והאנושית, יש לעמוד על נקודות התורפה והחוזק שלו, יש להיות בקיאים במתרחש ובמתחדש בקרב תוך תכנון ההווה והעתיד ולימוד כל תופעה, כל זאת על מנת שהמוסלמי יהיה מעורה במתרחש סביבו. ספר, מאמר, פרסום, איגרת, שירה הטפה, המנון, מחזה, וכדומה, כל אלו כאשר יש בהם מאפייני התרבות האסלאמית, הם הופכים לאמצעי גיוס רעיוניים, למזון המזין את המשך המסע לרווחת הנפש, והתנועה מעודדת זאת. ככתוב באמנה: "הדרך ארוכה, הסבל רב והנפש מתעייפת אך התרבות האסלאמית מחדשת את המרץ, החזק, ומעוררת בנפש מורל גבוה ותקווה".

תפקיד האישה המוסלמית:

התנועה טוענת כי לאישה המוסלמית יש תפקיד שאינו נופל מזה של הגבר במערכת השחרור שכן היא מייצרת את הגברים. תפקידה העיקרי הוא בהכוונת הדור הצעיר וחינוכו. לאישה בבית ובמשפחה בין אם היא אם או אחות תפקיד נכבד בטיפול בבית ובגידול הילדים על ברכי הערכים והמושגים המוסריים הנשאבים מהאסלאם. התנועה מטיפה כי על האישה לחנך את בניה למלא את מצוות הדת כהכנה לתפקיד המצפה להם בעתיד, ולנהוג בחסכנות לאור המצב הפיננסי הקשה בו הם חיים. התנועה הטיבה לנסח את המצב בצורה מטאפורית באמנתה: "המצב כה קשה עד כי טיפת הכסף שקיימת היא כמו טיפת דם החייבת לזרום בעורקים לשם המשך החיים".

הסולידריות החברתית:

התנועה טוענת כי בחברה הפלשתינאית חייבת לשרור חברה סולידרית, זוהי חברה עוזרת ותומכת. בחברה שכזו על הציבור לפעול להגשת עזרה לכל נזקק בין אם חומרית או מורלית ובשיתוף פעולה. התנועה מטיפה כי על כל חברה לראות את טובת הציבור כאילו היא טובתם שלהם, ואל להם לחסוך מאמצים למען הגשמתה ושמירתה. רק כך יעמיק הליכוד וישררו שיתוף הפעולה והעזרה ההדדית, תתחזק האחדות ויתלכדו השורות מול "האויב הציוני".

האויב:

החברה הפלשתינית בעניי החמאס נמצאת בעימות מתמיד עם "האויב הציוני", היהודים בעניינם הוא עם שטני, חסר מוסר, רחמים או כבוד לעם הפלסטיני. ישראל מתעללת בעם הפלסטיני הכבוש ללא רחם וללא מצפון. החמאס מצויר בפני פעיליו תמונת מצב בדויה שדוגמא אליה ניתן לראות בציטוט שלהלן המובא מהאמנה "היהודים בעניינם אינם מפרדים בין גבר לאישה, בין צעיר לזקן, הם נוקטים בעונש קיבוצי של עקירת אנשים ממולדתם, יורים באש חיה על נשים ילדים וזקנים, פותחים מחנות מעצר לאלפי אנשים בתנאי תת מחיה ורוצחים ללא רחמים. הנאציות של היהודים כוללת את כולם ולפיכך אין מנוס מסולידריות חברתית בין האנשים, ועמידה כגוף אחד בפני האויב היהודי".

תנועת החמאס אף מעוותת את ההיסטוריה, ומציגה את ישראל כעם פוגע ושטני המנהל את עניניו בעולם כרצונו.

בין היתר נכתב באמנה כי היהודים צברו משאבים חומריים עצומים ורבי השפעה שבהם השתלטו על אמצעי התקשורת העולמיים כגון: סוכנויות ידיעות, עיתונים, בתי הוצאה לאור ורשתות שידור, כוננו מלחמות ומהפכות, הקימו ארגוניי חשאי, וכל זאת כדי להגשים את מטרותם לפגוע ולקטוף את הפירות.

"היהודים הם אלו שעמדו מאחורי המהפכה הצרפתית, המהפכה הקומוניסטית ועוד מהפכות נוספות, בעזרת כספם הם הקימו ארגונים חשאי כמו מועדוני "דומרי וליונס", "בני-ברית" ו"הבונים החופשיים" אשר הם ארגוני ריגול הרסניים, וכן השתלטו על מדינות אימפריאליסטיות ודחפו אותן לכבוש ארצות רבות לשם סחיטת משאבין, הרס החברה והגשמת האינטרסים של הציונות.

כך עשו גם לגבי מלחמות מקומיות ומלחמות עולמיות. הם אלו העומדים מאחורי מלחמת העולם הראשונה שבה הצליחו לחסל את מדינת הח'ליפות האסלאמית, להרוויח רווחים חומריים ולהשתלט על משאבים רבים. הם השיגו את הצהרת בלפור והקימו את חבר הלאומים כדי לשלוט מתוכו בעולם. הם אף אלו העומדים מאחורי מלחמת העולם השנייה כשצברו רווחים עצומים מסחר בחומרי לחימה. הם הכשירו את דרכם להקמת מדינה ולקחו חלק בהקמת האו"ם ומועצת הביטחון במקום חבר הלאומים כדי לשלוט בעולם באמצעותם.

הכוחות האימפריאליסטים במערב הקפיטליסטי ובמזרח הקומוניסטי תומכים באויב בכל הכוח שברשותם, החומרי והאנושי".¹⁰

לצד דברים אלו מזכירה התנועה כי כאשר כבשו היהודים את ירושלים ב-1967 ועמדו בפתח מסגד אל-אקצא הם הכריזו: "מוחמד מת והותיר רק בנות".

ואם לא די ברמז התנועה מסיטה בגלוי את העולם האסלאמי כנגדנו באומרה "ישראל על יהדותה ויהודיה יוצאת כנגד האסלאם והמוסלמים".

"הוי המאמינים, אל תיקחו לכם אנשי סוד מזולתכם, הם לא יחדלו מלחבל בכם, השנאה נמצאת בשפתותיהם ומה שבלבם עוד גדול מזה. אכן הבהרנו לכם את האותות אם אתם מבינים". (סורת "אל-עמרין", 118).¹¹

עמדת תנועת ההתנגדות האסלאמית כלפי הגופים השונים:

התנועות האסלאמיות:

תנועת ההתנגדות האסלאמית מצהירה כי היא מביטה על התנועות האסלאמיות האחרות בכבוד ובהערכה שכן גם אם היא חולקת עליהן בתפיסה או בנושא כלשהו, היא מסכימה עמן בדברים רבים. כל עוד התנועות הללו יש להן כוונות אסלאמיות ונאמנות לאללה החמאס רואה בהן כמי שנכללות בשערי האג'ת'האד.

ולכן התנועה אינה מתירה לפגוע או להסית נגד בודדים או קבוצות, וכאשר הם נחים על דרך הטעות התחמאס סבור כי יש לו את הזכות להבהיר להם את טעותם, לגלות את סלידתו מהן ולהציג את האמת בצורה היגיונית.

התנועות הלאומיות בזירה הפלסטינית:

תנועת ההתנגדות האסלאמית מכבדת ומעריכה את התנאים שבהם התנועות הלאומיות פועלות ואת הגורמים המקיפים אותן והמשפיעים עליהן. התנועה מחזקת את ידיהן כל עוד הן אינן מעניקות את נאמנותן למזרח הקומוניסטי או למערב הצלבני.

התנועה מדגישה בפני כל הקשור אליה כי תנועת ההתנגדות האסלאמית היא תנועה לוחמת בעלת מוסר ותודעה בגישה לחיים ולפעילות עם אחרים. היא מתעבת את

¹⁰ זאב שיף ואהוד יערי. "אינתיפאדה". הוצאת שוהן, 1990 עמ' 361-362.

¹¹ בהבאת פסוק זה מתכוונת האמנה להדגיש כי אל לפלסטינים לקיים שום שיג ושיח עם היהודים, שכן היהודים לא יחדלו מלחבל להסיט ולפגוע בהם, השנאה בידם ובנפשם גדולה מאוד.

האופורטוניזם, אינה חותרת לרווחים חומריים או לפרסום עצמי, אלא למילוי חובתה ולחסדו של אללה. התנועה מבטיחה לכל הזרמים הלאומיים הפועלים בזירה הפלסטינית למען שחרור פלסטין את תמיכתה וסיועה, ותעשה כן הן בדיבור והן במעשה בהווה ובעתיד. אולם זה אינו מונע ממנה מלדון בנושאים העומדים על הפרק בזירה המקומית והבין-לאומית סביב הבעיה הפלסטינית בצורה עניינית המשקפת את מידת התאמתם או הניגוד בינם לבין האינטרס הלאומי-פלסטיני לפי התפיסה האסלאמית. התנועה חוזרת ומדגישה באמנתה כי החמאס היא תנועה מלכדת ולא מפלגת, מגינה ולא מפזרת, מאחדת ולא מחלקת, וכל הסותרים גישה זו הריהם כזבים המופצים ע"י "האויב" או אלו הפועלים למען בלבול והפרדת השורות שכן אללה חפץ בליכוד עמו. "דבקו במעוז אללה כולכם, אל תתפלגו וזכרו את החסד שאללה נטה לכם כאשר הייתם יריבים זה לזה. הוא איחד את לבבכם והפכתם ברוב חסדו לאחים. הייתם על פי עבר הגהנום אך הוא הצילכם ממנו". (סורת "אל-עמראן", 102).

ארגון שחרור פלסטין (אש"ף):

ארגון שחרור פלסטין קרוב מאוד לתנועת ההתנגדות האסלאמית שכן שניהם כוללים בתוכם את אותם אבות, בנים וקרובים שמולדתם אחת, אסונם אחד, גורלם אחד ואויבם משותף. ובכל זאת אש"ף הוא זה אשר אימץ את רעיון המדינה החילונית כשרעיון זה סותר לחלוטין את המחשבה הדתית, והרי על בסיס עמדות בונים רעיונות וצורות התנהגות ומקבלים החלטות ולכן עם כל ההערכה¹² שקיימת בחמאס לאש"ף בלי להמעיט במה שהוא יכול להגיע בתפקידו בסכסוך הערבי-ישראלי, תנועת ההתנגדות הפלסטינאית אינה יכולה להמיר את האסלאמיות של פלסטין בהווה ובעתיד באימוץ המחשבה החילונית. בד בבד עם זאת טוען החמאס באמנתו כי ביום בו יאמץ אש"ף את האסלאם כדרך חיים התנועה תהיה כחייליו והדלק המזין את אשן, ועד שכך יקרה עמדת התנועה האסלאמית כלפי הארגון היא עמדה של בן לאביו, אח לאחיו וקרוב לקרובו. ככתוב באמנה: "התנועה כאבה את כאב הארגון כאשר הוא נפגע, מחזקת ידיו מול האויב ומאחלת לו הדרכה נכונה".

המדינות הערביות והאסלאמיות וממשלותיהן:

המדינות הערביות המקיפות את ישראל נדרשות על ידי החמאס לפתוח את גבולן ללוחמים, בני העמים הערבים והאסלאמים, כדי שימלאו את תפקידם ויצרפו את צבאותיהם למאמץ של האחים המוסלמים בפלסטין. שאר ארצות ערב והאסלאם נדרשות להקל על תנועת הלוחמים מארצותיהן ואליהן.

הקבוצות הלאומיות והדתיות, המוסדות, המשכילים והעולם הערבי והאסלאמי:
תנועת ההתנגדות האסלאמית קוראת לכל הקבוצות הלאומיות והדתיות, לכל המוסדות, למשכילים ולעולם הערבי והאסלאמי לעמוד לצידה בכל המישורים, לתמוך בה ובפעולותיה, לאמץ את עמדותיה ולפעול להשגת תמיכה בה, וזאת כדי להפוך את החוגים השונים למשענת ולעומק אסטרטגי בכל המישורים, בכוח אדם ובסיוע חומרי ותקשורתי. הדבר יעשה, לדבריה, דרך ועידות הזדהות, מאמרים אוהדים ופרסומים, וכן ע"י העלאת המודעות של הציבור שלהן לבעיה הפלסטינית ומה שעומד בפניה. סופרים, משכילים, אנשי תקשורת, דרשנים ואנשי חינוך נקראים על ידי התנועה למלא את תפקידם לנוכח המתקפה הציונית הנוראה, חדירתה למרבית המדינות ושליטתה החומרית והתקשורתית והתוצאות הנלוות.

¹² הערכת החמאס לאשף מוצהרת באמנתם, על אף שבפועל עקב חילוקי דעות בלתי ניתנים לגישור במישור הדתי שתי תנועות אלו הפכו כיריבות, על כך יצוין בהמשך.

המאבק ב"אויב", לדבריהם, אינו מתבטא רק על ידי לחימה בנשק, שכן גם מלה נכונה, מאמר טוב, ספר בר תועלת, תמיכה או סיוע מהווים כוח לניצחון. "מי שהתכוון להלחם למען אללה, הריהו לוחם. ומי שנשאר מאחור להלחם בתוך עמו למען הטוב, גם הוא לוחם". (מתוך החדית').

בני הדתות האחרות:

תנועת ההתנגדות האסלאמית, לטענתה, היא אנושית, המכבדת את זכויות האדם ודבקה בסובלנות האיסלאם לדתות האחרות. היא אינה עוינת כלפי אף אחת מהן, אלא אם הן אויביה ועומדים בדרכה לסכלה ולהכשילה. התנועה מאמינה כי בחסות האסלאם יכולים לחיות זה בצד זה בני שלושת הדתות: האסלאם, היהדות והנצרות בשלום ובביטחון כשבני הדתות האחרות נדרשים לחדול מלהלחם באסלאם שכן ביום בו ישלטו בני הדתות האחרות יהיה רק הרג, עינויים וגירושים וההיסטוריה מלאה בדוגמאות לכך. "מדינת העושק ימיה קצרים ומדינת אמת היא עד קץ הימים", נכתב באמנת התנועה. פרופ' לואיס הטיב לנסח את התופעה באומרו: "שלטון של המוסלמים על לא מוסלמים הוא נכון ונורמלי, שלטון לא מוסלמי על מוסלמי הוא עבירה על חוק אללה והטבע".¹³

ניתן אף למצוא התייחסות של הנביא מוחמד לתופעה זאת באומרו: "האסלאם הוא עליון, ואין עליו עליון".

הניסיון לבודד את העם הפלסטיני:

תנועת ההתנגדות האסלאמית טוענת כי הציונות העולמית והכוחות האימפריאליסטים מנסים בצורה פיקחית ובתכנון מדוקדק להוציא את מדינות ערב בזו אחר זו ממעגל הסכסוך כדי לבודד בסופו של דבר את העם הפלסטיני. לדבריהם זה נעשה במידה רבה בהסכמי "קמפ דייוויד" "הבוגדניים", הסכם השלום בין מצרים לישראל, וכן בהסכם השלום בין ישראל לירדן, וכיום ישראל מנסה למשוך מדינות נוספות להסכמים דומים.

תנועת ההתנגדות האסלאמית קוראת באמנתה לעמים הערביים והאסלאמיים לפעול ברצינות ובהתמדה לסיכול תכנית אימתנית זו, ולעורר בציבור מודעות לסכנה שבפרישה ממעגל הסכסוך עם הציונות. "לציונות אין גבולות והם שואפים להתפשט אזור אחר אזור, היום זה פלסטין מחר זו מדינה אחרת", מזהירה תנועת החמאס באמנתה. היציאה ממעגל הסכסוך עם הציונות היא בגידה נוראה וקללה על ראש כל מבצעה. "מי שייסוג מפניהם או שייטה הצידה מהמלחמה, יעורר את חמתו של אללה וסופו גיהנום וגורל מר". (סורת "אל-אנפאל", 16).

תנועת ההתנגדות האסלאמית רואה עצמה במעגל הסכסוך עם הציונות העולמית כראש חץ. היא מצרפת את מאמציה לכל מי שפועל בזירה הפלסטינית כשהעמים הערביים והאסלאמים בעולם צריכים ללכת בעקבותיה.

הוכחות היסטוריות לשחרור פלסטין:

על פי תפיסת ראותה של התנועה, פלסטין היא מרכז כדור הארץ, מפגש היבשות ונקודת משיכה לפולשים מאז ראשית ההיסטוריה. לאישוש דבריהם הם מביאים כדוגמא את בוא הצלבנים לארץ כאשר צלחו בהבסת המוסלמים לזמן מה, בעודם נושאים את אמונתם ומניפים את צלבם. המוסלמים הצליחו להשיבה לרשותם את האדמה רק אחרי שחסו בצל הדגל הדתי, ויצאו להלחם בראשות צלאח אל-דין אל-איובי במשך קרוב לעשרים שנה. רק אז בא הניצחון המוחלט על הצלבנים, ופלסטין שוחררה. כפועל יוצא מהיסטוריה זו נכתב באמנה: "אין ספק בנכונות העדות

¹³ עזרה זהר, "פילגש במזרח התיכון". הוצאת דביר, 1994, עמ' 204.

ההיסטורית, את הברזל ניתן להכות רק בברזל. על האמונה השקרית והמזויפת שלהם (של היהודים) יכול לגבור רק האסלאם. הניצחון הסופי הוא האמת". התנועה מפצירה בעמה כי כשם שעשה בעבר יוכל העם הפלסטיני למתקפה הציונית הנוכחית ולעצורה. אללה יעזור בכך רק אם יהיו המוסלמים בעלי כוונות טהורות ונחישות אמיתית, אם הם ילמדו מניסיון העבר ויחלצו מהשפעת הכיבוש הרעיוני, וילכו בעקבות תורת אבותיהם.

סיכום:

תנועת ההתנגדות האסלאמית מפלסת את דרכה כדי להדגיש פעם אחר פעם בפני כל בני עמה והעמים הערביים והאסלאמיים, כי אינה חפצה בפרסומת עצמית, ברווח חומרי או מעמד חברתי. היא אינה מכוונת נגד משהו מבני עמה כדי להוות לו יריב או לתפוס את מקומו, היא אינה מתכוונת לצאת כנגד אף אחד מהמוסלמים או אנשי שלומה שאינם מוסלמים באשר הם ותשמש רק כעזר לכל הארגונים והקבוצות הפועלים נגד "האויב הציוני". תנועת ההתנגדות האסלאמית נשענת על האסלאם כדרך חיים, זו אמונתה כפי שניתן היה לראות בציטוטי הקוראן השזורים לכל אורך האמנה כשדברי האמנה מעוגנים בדברי הקוראן. על בסיס עמדות ועקרונות בונים רעיונות וצורות התנהגות ומקבלים החלטות, לפיכך מעשיה של תנועת ההתנגדות האסלאמית יובנו בהמשך כיאות כקיום אמנתם.

האנטישמיות הערבית כלפי היהודים:

האנטישמיות הערבית שונה מזו שהכירו היהודים באפריקה, אמריקה ואירופה ברצף ההיסטוריה, אנטישמיות זו אינה צומחת מן העם, אינה מכוונת ליהודים כמיעוט ואינה נעשית למטרות רווח כלשהן. זוהי אנטישמיות מלמעלה המהווה אמצעי לחימה וקו אסטרטגי נגד מדינת ישראל.

העמדה הערבית לא קיבלה את האנטישמיות מגורם זר, אלא היא חלק עיקרי בעמדה הערבית המקובלת כלפי ישראל הנובעת משלשלת הגיונית של התביעה לחיסול ישראל, וכיוצא מכך היא מובילה לאנטישמיות ושנאה. אומנם דוברים ערבים מכחישים שהם אנטישמיים ונאחזים בטענה ניצחת, כביכול, כי הם עצמם בני הגזע השמי, ולכן אינם יכולים להיות אנטישמים, אף על פי שזהו משחק מילים מפני שהאנטישמיות היא שנאת היהודים ואינה שנאת הגזע השמי. הערבים ההדוקים לדת מחונכים עוד משחר ילדותם על יסוד הדת למות היהודים, ורואים זאת כמצוותו של אללה. "בשם אללה הרחמן והרחום, הילחמו בהם (ביהודים) ואללה יענישם על ידיכם וישפילם ויביא לכם ניצחון עליהם". (כרוז 7).

פעולותיה של תנועת החמאס בשטחים:

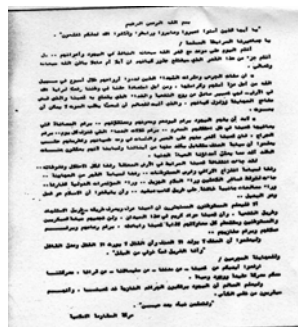
לכל אורך השנה הראשונה לאינתיפאדה החזיקה האסטרטגיה של ה"חמאס" מעמד. הייתה זו התייצבות כאלטרנטיבה כוללת לאש"ף והתמודדות רעיונית חריפה- אך בלי גלישה לכדי מבחן כוח של ממש.

בראשית הקמתו (1987) ראה עצמו החמאס כתוספת למערך הבין-לאומי של "האחים המוסלמים", שלוחה פלסטינית נוספת ליתר שלוחות התנועה בארצות ערב. השיח' יאסין ואנשיו עמדו בקשר התכתבות עם עמיתיהם מעבר לגבולות, ולא אחת ביקשו את עצתם או ברכתם להחלטותיהם.

מוקדי פעולותיה של תנועת החמאס היו במסגדים שבשליטת חברי התנועה ואוהדיה כשלא רק נאומי דרשות הושמעו במסגדים, אלא במקרים רבים אף החביאו בתוכם מאגרים של כלי נשק קרים, תכתובות סודיות ואף אנשים שהיו מבוקשים ע"י השלטונות.

החמאס ואש"ף שהיו נבדלים בהשקפתם הדתית והיחס לישראל הפכו מרוחקות, והיו מפריעות אחת לשניה בהנהגת ההמון בעוד השנאה ביניהם הפכה בוטה יותר ויותר.

בפועל התנהלה ההתמודדות בין אש"ף לחמאס בעיקר סביב הסמכות לקבוע את כללי השביתה וההתקוממות המתמשכת בשטחים כשהכרוזים הממוספרים של החמאס התחרו מדי שבוע על תשומת לב הציבור. ספוגים רוח של קנאות דתית ומקושטים בפסוקי קוראן הציגו כרוזים אלה בכל פעם מחדש את המסר הרעיוני של התנועה, התוו יעדים וסיסמאות, ובראש ובראשונה קבעו את ימי השביתה הכללית לכל שבוע.

דוגמא לכרוז הראשון שהחמאס פירסם
בתאריך 14.12.1987.

כרוזים אלו סחפו המון רב להצטרף לתנועת החמאס שכן הם היו כשטיפות מוח בלתי פוסקות בלב ונפש מאמיני אללה.

שטיפות מוח אלו נעשו בעיקר בשני מישורים:

המישור האחד התבטא באנטישמיות ושנאה בוטה כנגד היהודים, עליה חונכו וגדלו פעילי התנועה. ההסתה נעשתה ללא הפסק תוך תיאור היהודים, אופיים השטני ומעשיהם הנבזיים. "הנה היהודים אחי הקופים, רוצחי הנביאים, מוצצי הדם, מחרחרי המלחמות- רוצחים אתכם, שוללים מכם את החיים לאחר שגזלו את המולדת ואת הבית..." (כרוז 1).

"מדיניות היהודים הלא אנושיות נגד עם חסר מגן התבטאה במעצרים של אלפי גברים, נשים וטף, הכאתם, עינויים, תוך חידוף וגידוף שמו של אללה...סגרו מוסדות חינוך...ירו ללא הבחנה כדי להרוג...מעשים אלה ודומיהם הינם מטבעו של השליט מוג הלב, החלש, המתנקש ונוטר המינה..." (כרוז 2).

המישור השני התבטא בפיאור שמו של אללה. בכרוזים נטען כי המלחמה ביהודים היא רצונו של אללה המצווה עליהם לפאר את כוחו ולהלחם באמונה שלמה, רק כך יזכו בחסדיו ויגיעו לגן עדן.

"בכל יום סופגת האדמה לתוכה את דמי הצדיקים, כורעת מול הקברים, זהו החלק ממחיר הגאווה והכבוד, השחרור וההצלה. אללה יודע, חכם, והוא רכש מהאמינים את נפשותיהם ורכושם תמורת גן עדן..." (כרוז 2)

החמאס עמדה על ימי האיזכור הקשורים במורשת האסלאמית ולא דווקא על אללה שנבחרו ע"י אש"ף. דוגמאות לימי שביתה אלה הם כגון: יום השנה לפינוי עזה במבצע קדש, יום השנה להצתה במסגד אל-אקצא, יום השנה למותו של מפקדי מתנדבי "האחים המוסלמים" ממצרים במלחמת 1948 ועוד...

הכרוזים מהרצועה הועברו אף לגדה בצורה פשוטה: חבילות של כרוזים הונחו במסגדים, ומשם פוזרו בידי המתפללים כשבגדה בדומה לרצועה החלו הצעירים לגרור אחריהם את מנהיגיהם הקשישים.

במשך תקופה מסוימת הדפיס החמאס בצורה מחתרתית גם שבועון קטן שנועד, כלשונו, "לשבור את ההסגר התקשורתי, המוטל על התנועה במדינות ערב".

שבועון זה הופץ בחשאי וברחבי עזה, ומעל עמודיו פותחו והורחבו תוכני הכרוזים, ובנוסף הוא אף כלל סיקור נרחב של האירועים בשטחים לצד תגובות למאורעות אקטואליים. בפרסום זה בלט קו נוסף שייחד את החמאס והוא הלעג והבוז לממשלות הערביות הביקורת על שתיקתן וצביעותן בעניין הפלסטינים.

בד בבד עם פעולות השביתה והתקוממות כנגד ישראל פעלו ראשי החמאס להדגשת דעותיהם לגבי שאר תחומי החיים.

פעולותיהם ברחוב הפלסטיני הראו קו דתי הקורא לשינוי פני המצב הקיים ברחוב הפלסטיני עד כה, מבניהם אציין כמה:

& אימו על פרחחים שהעזו לרגום באבנים כלי רכב ערביים שלא בימי שביתה מוכרזים.

& קראו לחידוש הלימודים בבתי הספר מכיוון שרכישת השכלה היא חלק מהג'האד.

& גילו התנגדות תקיפה לרעיונות של מרי אזרחי כולל שיצאו מבתי המדרש של ארגוני השמאל, בהציגם זאת כתעלול חסר תקווה שישקיע את העם בדכדוך ויאוש בלי להניב פירות של ממש.

& הפעילו מעדות צדקה לאיסוף תרומות לנזקקים.

& הטיפו מוסר לנהגים שניצלו את התפטרות השוטרים הערבים להפרת חוקי התנועה.

& אימו על כנופיות גנבים.

& הדגישו שוב ושוב כי כעת יש להתאחד ולהשמיד את היהודים.

עולם הדימויים והסמלים של החמאס היה שונה לגמרי משל שאר התנועות ברחוב הפלסטיני שכן במקום תגמולים חומריים, אותם ניסו הגופים השונים להציע למשתתפי ההתקוממות כגון: מקומות תעסוקה, תיקון נזקים בידי מתנדבים, הפחתת דמי שכירות ומניעת פיטורין, הציע החמאס אך ורק פיצוי רוחני ובניית זהות מוצקה לאוכלוסייה- בניית צבא של מאמינים ששערי גן עדן נפתחים בפניו, ישראל תוארה כישות שטנית נוראה מן הנאצים, שאין שום שיג ושיח עמה. החמאס יונקת את כוחה הגורף והעצום מהאסלאם. והאסלאם הוא שיטת משפט- ולא רק דת המבוססת על עיקרי אמונה... בהיותו תרבות: היסטוריה, ספרות, אורח חיים, מקור גאווה, משפט, מערכת חברתית ומדינית, הוא בין היתר גם דת. האסלאם אינו מבדיל בין העולם הקדוש לעולם החילוני, בין פוליטיקה לדת. כל המושגים הללו, הבסיסיים בהלך המחשבה המערבי, ביניהם גם ניגודים שקשה לגשר עליהם, הם מושג אחד ואחיד באסלאם,¹⁴ ועל כן מאמיני האסלאם הלכו שבי אחרי החמאס והאידאולוגיה שלו.

¹⁴ שם, שם.

המנגנון הצבאי בתנועת החמאס

הוראות החמאס לפעיליו:

אחד היעדים המיידים של החמאס שהיה ארגון מחתרתי, היה להעמיד את אנשיו על חומרת הסיכונים שצופנת להם הירידה למחתרת, ובראש ובראשונה ההכרח לקיים משמעת חמורה לשמירת סודיות.

בתדריך בכתב שהופץ גם ככרוז בעותקים רבים בפברואר 1988 הסבירו אנשי החמאס לאנשיהם איך לנהוג מרגע שזומנו לשיחה ראשונה אצל השב"כ. התדריך אומר כי איש המודיעין הישראלי מבקש תחילה לבחון את יכולת עמידתו של הצעיר, לכן הוא ייתן לו להמתין שעות, יעורר בו פחדים מעינויים, יצעק ויאיים על הצעיר כי לא ייגש למבחניו, יאסור את צאתו מהארץ ויפגע בפרנסת משפחתו כשהמטרה היא לעצבן את הצעיר ולהכניעו. על כן חובה על כל אנשי החמאס לא לתת לפחדים להשתלט עליהם, ולהיזהר בתשובתם גם לשאלות מנומסות של החוקר. בנוסף קובע התדריך כללי התנהגות ברורים לאנשיו עם שירותי הביטחון הישראליים:

& ענה בתשובות קצרות השתדל שיהיו בכן ולא.

& הראה כאדם קשוח.

& אל תיתן לו שום ידיעה.

& אל תמסור הצהרות כלשהן.

& אל תסכים לפגישות נוספות.

& אל תאכל אצלם.

& ספר על הפגישה להוריק וחבריק כדי שיעזרו לך.

& תן להם הרגשה שאתה שונא אותם.

& אל תפחד מאיום לעצור אותך.

התדריך אף טען כי השב"כ מנסה לתמרן אנשים להלשין בעזרת סמים שונים, צילומים של נערות בבגדיהן התחתונים ואיום בפרסומם, וכן בעזרת בחורות שמפתות את הגברים, לפיכך על ההורים לדאוג לבנותיהם שלא יאחרו הביתה, ושלא יופקרו לבדן בחנויות השונות, ועל הגברים להיזהר מפני נערות קלות דעת שיוצרות עימם שיחה ברחוב וממשקאות אלכוהוליים. ההקפדה על המוסר הפכה בחמאס מחובה דתית לנשק המחתרת. בכרוזיהם דובר הרבה על "דור של מלשינים" שמעמדו נחות עוד מאלו שמלכתחילה קרובים ליהודים.

בספטמבר 1988 הודפסה לראשונה חוברת בת 16 עמודים מטעם נציגי החמאס בקפריסין ושמה "לוחם הג'האד מול החקירה והעינויים".

בחוברת זו נעשה מאמץ להפיק לקחים מעשיים מכישלונותיו של אש"ף, לחנך את אנשיו לגלות קשיחות עורף והסתגפות בתנאי מעצר.

בחוברת זו נטען כי ההודאות המפורטות שהוצאו מפי אנשי אש"ף בחקירות המיטו אסונות כבדים על המאבק המזוין בישראל, והכל עקב התמוטטות מהירה של הנחקרים. על מנת שדבר זה לא יקרה אף לחמאס על אנשיה ללמד עצמם לדעת לסבול עינויי גוף ונפש, וכי אם יעשו כך שכרם יהיה כשכר הנופלים בקרב על קידוש אללה שכן סבלנות בשפע היא מצווה דתית שהנביא מוחמד הרבה לדבר בשבחה. מסירת הודאות לא רק תחשוף את הארגון הקיים, אלא אף תרתיע אחרים מהצטרפות אליה, ותחליש את האמונה בעדיפותו של המאבק האסלאמי על פני הקבוצות החילוניות. מי שבורח מפני עינויים, דינו כמי שנמלט מקרב ואף חמור מכך שהרי מי שמסגיר את סודותיו הופך סייען לאויב.

"לא נוכל למעון כי האסלאם חזק מהחילוניות אם לא נוכיח זאת בפועל, רצון ברזל ואמונה יספיקו מול גזילת שעות שינה, מלקות, הלם חשמלי ואיומים.

אין זו תביעה מוגזמת ממי שנכנסים לשדה המערכת מתוך רצון להקריב את חייהם שכן כוחו של האויב תפל ומבוטל לעומת חסדו של אללה.¹⁵ יחד עם דברים אלו נטען בחוברת כי ישראל חוששת להפליג בעינויים גופניים המשאירים סימנים על גוף הנחקרים שהרי היא שומרת על זכויות האדם, וכי היא אינה מעוניינת להרוג את השבוי ולפתוח מעגל של נקמה, אלא רק חותרת כדי להשיג מידע.

החוברת ממשיכה ואומרת כי אל לנחקר להאמין כי חבריו נשברו והודו, אף אם יציג לראווה כמה מחבריו של הנחקר או הודאות חתומות בחתימתם, וכן עליו להיזהר מפני חבריו לתא המעצר שכן לעיתים קרובות משגר השב"כ סוכנים ערבים המתחזים לעצירים ביטחוניים לימודי ניסיון.

בדיעבד התברר שאנשי החמאס גילו יותר קשיחות ויותר כושר עמידה בעת החקירה מכל קודמיהם. הכחשותיהם היו פחות פריכות מאלה שנשמעו מפי תומכי השמאל וה"פתח", וגם במחנה "קציעות" ובבתי הכלא הם גילו הסתגלות וכושר מנהיגות.¹⁶

הקמת המנגנון הצבאי :

המנגנון הצבאי של החמאס שכונה במחתרת "מוג'אהדי פלסטיין", כלומר לוחמי הקודש של פלסטיין הוקם כחצי שנה לפני פרוץ האינתיפאדה, ביוני 1987 כשהשיח' יאסין החליט על הקמת זרוע חדשה בתנועת החמאס. זרוע זו תפקידה היה לנהל את פעולות הג'יהאד והלחימה. יאסין הורה להתחיל באגירת נשק וגיוס חוליות לביצוע פעולות טרור. המנגנון החדש נבנה כאגף נפרד תוך התערבות שיח' יאסין עד לפרטים הקטנים, הוא פיקח על גיוס הפעילים וצייד אותם בנשק וכספים.

תחילת פעולותיהם של המנגנון הצבאי בחמאס היו חובבניות, ובדרך כלל עשו שימוש באמצעים מאולתרים. פעולות אלו לא הניחו את דעתם של חברי החוליות אשר סברו כי יידוי בקבוקי תבערה, הנחת מטעני חבלה וירי מרחוק אינם אפקטיביים מספיק בגרימת זעזוע לאוכלוסייה היהודית, ולשם כך טענו כי יש לעבור לפעילות טרור ממוקדת שתתבצע בתוך תחומי ישראל, ותהיה בעלת תהודה רחבה יותר כשרבים מהמטיפים מקורבי החמאס חדלו מלדבר בלשון רמזים ובעזרת מובאות משחר ההיסטוריה המוסלמית, והחלו להאיץ במפגיע להכות בישראל. בחודש מרץ 1988 נתפסו צעירי חמאס שביצעו פיגועי חבלה ללא אישור מיאסין ועוזריו, אולם ביולי כבר שיבח שבועון התנועה בהרחבה את הצעיר העזתי שדקר בסכינו סוהרים בעת ביקור בכלא.

¹⁵ זאב שיף ואהוד יערי. "אינתיפאדה". הוצאת שוהן, 1990. עמ' 235-236.
¹⁶ שם. שם.

בהמשך התגלו מטעני חבלה, מוכנים להפעלה באמצעות כבל חשמלי ארוך ליד צומת בית חנון, וכן חברים מחולית החמאס שתכננה לבצע את הפיגוע. נדמה היה אפוא שאנשיו של יאסין קרובים לנטות למעשי טרור של ממש כשהצעירים לחצו על יאסין, והשיח' התקשה למשול בהם. לאור גילויי הטרור בקרב פעילי החמאס שירותי הביטחון בישראל ערכו גל מעצרים נרחב בו עצרו 1200- פעילי חמאס, אולם גל זה לא היה בכוחו לשים קץ לפעילות החמאס. מנהיגי התנועה המשיכו להפעיל מהכלא חוליות טרור ע"י העברת מסרים בפתקים שהועברו בנשיקות מפה לפה, קביעת סימני קוד בין חברי החוליות ועוד... הבולט בתחום היה סלאח שחאדה שגם מכלאו הוסיף למלא את תפקידו כראש הזרוע הצבאית של התנועה. שחאדה ששם הצופן שלו היה 101, הכשיר את אנשיו לאגור נשק בסליקים לקראת שימושם בעתיד כשאת הכלים נהגו אנשיו להעביר מיד ליד דרך אנשים שלא הכירו אחד את השני. גלי המעצרים שנפשטו על חברי תנועת החמאס שיתקו במידה רבה את הפעילות המאורגנת והמכוונת של התנועה אך הזרם הדתי ההמוני נשאר קנאי לעמדותיו, ונחוש להמשיך בהתמודדות כנגד ישראל. עליית המערך לשלטון ב-1992 יצרה שינוי במערכת היחסים בין החמאס לישראל. בהסכמי אוסלו שנחתמו בין ישראל לרשות הפלסטינית ב-1993 ויתרה ישראל על זכות המרדף¹⁷ כשראשי הביטחון הישראלי סמכו על הבטחתו של ערפאת לפעול נגד הטרור, ובכך יצרו את המקום היחיד בעולם שבו מובטחת לטרוריסטים מוסלמים חסינות מפני תגובה ישראלית. כעת לא היה לאנשי החמאס דאגה מפעולות תגמול ישראל, והם יכלו לרקום את מזימותיהם, לחמש את רוצחיהם ולקבל את החוזרים ללא כל חשש. בנוסף ישראל שיחררה אלפי טרוריסטים כלואים והתירה להם להיכנס לשטחים אלה כשרבים מהם נטלו מיד את נשקם וחזרו לעיסוקם הישן. ממשלת ישראל אף חימשה את הטרוריסטים כשאפשרה להזרים לעזה, יהודה ושומרון ללא הגבלה אלפי כלי נשק שמצאו את דרכם עד מהרה למאגרי המיליציות והטרור. אוטונומיה זו הקלה על התרחבות מומחיות מיוחדת של האסלאם הפונדמנטליסטי, והיא התקפת מתאבדים. העובדה שקנאים אלה שוטפים את מוחם של הצעירים להקריב את עצמם ואת קורבנותיהם על מזבח התהילה של אללה המכונה בשם "אסתשהאד"- מוות בשליחותו של אללה, היא זו המביאה לגל זוועות ורצח בקרב ישראל מצד פעילי התנועה אף במחיר נטילת חייהם שלהם. התקפות הרצח והחבלה מצריכים חומרי נפץ ותכנון מתוחכמים למדי נעשות רק לעיתים רחוקות על יחידים, ובדרך כלל מערך שלם עומד מאחורי מבצעי הפיגוע, בין אם בהדרכת המפעילים, בחירת המטרה, דאגה שיגיע למקום הפיגוע מבלי להיתפס ע"י צה"ל בזמן הפיגוע, ובין אם בדאגה למשפחתו לאחר מותו, ועשית פולחן לשמו ומצעדי הלוויה מפוארים. ב-1992 גירשה ממשלת רבין למעלה מ-400 מחבלים סונים של החמאס לדרום לבנון במטרה למגר את תופעת הפיגועים בישראל, אולם אלה נפגשו עם עמיתיהם השיעים והחיזבאללה ששמחו להדריך אותם באומניות הטרור כמו הפעלת מכוניות תופת וייצור חומרי נפץ למשימות התאבדות. הייתה זו עלייה חדה ברמתם של פעילי החמאס כעת לחולל רצח המוני בקרב ישראל.

¹⁷ זכות המרדף היא הזכות של גורמי הביטחון הישראליים להכנס לאזורים בעלי אוכלוסייה פלסטינית ולעצור שם מבוקשים הפוגעים בישראל.

מחבלים אלו הוחזרו לארץ זמן מה לאחר מכן, לאחר לחץ בינלאומי על ישראל בתמורה להתחייבות בכתב שלא יעסקו בטרור, ואולם כצפוי רבים מהשבים חזרו מיד לעיסוקיהם ברצועת עזה ובהנהגתם של יחיא עייש שנודע בכינויו "המהנדס" האחראי הראשי ליצירת אלפי פצצות ומטעני חבלה, ומוחמד דף, ראש הזרוע הצבאית, גבו מחיר דמים כבד בישראל.

יחיא עייש

מוחמד דף

על אף הסכם אוסלו ודיונים ממושכים בין החמאס לאש"ף בו הסכים החמאס למתן את הטרור כדי לאפשר לערפאת להרחיב את שלטונו, המשיכו הדרגים הזוטרים שבתנועה לבצע פיגועים כשהתנועה סובלת מחוסר תיאום ואיחוד בשורותיה, דבר אשר הביא לחוסר שליטה בפעולותיה. דוגמה¹⁸ לכך ניתן לראות בפיצוץ אוטובוס ישראלי ברמת גן 1995, אירוע שהתרחש למרות התחייבות החמאס בפני ערפאת שלא יעשה כן.

מבצעי פעולות הטרור בתנועת החמאס אינם חוששים למות, להיעצר או להיכלא. המלחמה בשם אללה חזקה מכל עינוי חומרי שיכול הממשל בארצנו להתנות. לפיכך במסגרת החומרים הניתנים בידיהם, הם מרכיבים פצצות, כלי נשק ומטעני חבלה. הפצצות כוללות בתוכן ברגים, מסמרים, ברזלים שונים למיניהם וחומרי נפץ רבי עוצמה אשר מוכנים במעבדות סודיות ואפילו בבתייהם של המפעילים. דוגמה¹⁹ לכך ניתן לראות מפשיטה שערך השב"כ הפלשתיני על מעבדת נפץ ענקית של החמאס בשכם ב-1997, במעבדה זו נתגלו טונות של חומרים כימיים הניתנים להשגה בבתי מרקחת בחנויות לדשנים ובבתי חולים, ומהם ניתן לייצר קילוגרמים של חומרי נפץ.

מעבדה זו כמו רבות אחרות שנתפסו על ידי כוחות הביטחון הופעלו בידי מחבלים מיומנים, מרביתם תלמידיו של "המהנדס", יחיא עייש.

¹⁸ בנימין נתניהו. "מלחמה בטרור". הוצאת ידיעות אחרונות, ספרי חמד. 1994. עמ' 117.

¹⁹ "ידיעות אחרונות", 2.8.2000, עמ' 7.

שוטר פלשתיני מציג
מעבדת נפץ של החמאס
שנחשפה ב-1997.

מטרתם של המפעילים היא אחת, הרג המוני ככל שניתן, דבר שיביא לפגיעה ב"אויב היהודי", יגרום לו סבל, פחד ופגיעה במורל.

ככל ששירותי הביטחון הישראלי מקשים על החמאס מלממש את פעולות הטרור בהן הוא חפץ, כך נראה כי הארגון מסגל לעצמו שיטות חדשות ושונות לביצוע מעלליו.

כדוגמה ברורה לכך ניתן לראות את תופעת המחבלים המתאבדים המאמצים לעצמם חזות אירופאית מהודרת ותעודות זהות מזויפות, ונושאים על גופם את הפצצה ובכך יכולים לחדור ללב ההמון היהודי ולהתפוצץ. מוחמד דיאב איברהים דף בן 37, תושב מחנה הפליטים בחאן יונס, פיקד מאז שנת 1994 ועד כליאתו לאחרונה על ידי המשטרה הפלסטינית על הזרוע הצבאית של חמאס "עז א-דין אל קאסם". הוא זה שתכנן בין היתר את חטיפתם ורציחתם של החיילים נחשון וקסמן, שחר סימני ואריה פרנקטל ז"ל, את הפיגוע בקו 5 בתל אביב באוקטובר 94, ובדצמבר 94 שלח מחבל מתאבד להתפוצץ בתחנת אוטובוס בבנייני האומה. דף פעל בעיקר מחבל עזה והיה מפקדו הישיר של יחיא עייש, "המהנדס". לאחר חיסול המהנדס בתחילת '96 נשבע דף לנקום את דמו, וחידש את פיגועי התופת בירושלים- פעמיים בקו 18, בפברואר ובמרס באותה שנה, פיגועים שגרמו למותם של עשרות אנשים ולפציעתם של מאות. לדף יש יכולת השרדות ומנהיגות בלתי רגילים שלא לדבר על יכולת הביצוע. הוא איש שטח כבר הרבה מאוד שנים. דף נתפס בשנת 2000 ע"י הרשות הפלסטינית ונשלח לכלא, אך למרות זאת אסף חפץ מפכ"ל המשטרה מזהיר: "אין מה להיות רגועים. בזמן שדף בילה בשטח הוא גידל יורשים, ללא ספק".²⁰

להלן תיאורם של מספר פיגועים להם דף אחראי המתארים את חוסר ההומניות שבלב ראשי החמאס השולחים את המחבלים המתאבדים מתוך מטרה ברורה לפגוע בישראל בצורה הקשה ביותר, וזאת על מנת ליצור תהודה רחבה כמה שיותר למעשיהם ולגרום סבל רב לישראל. התיאורים מובאים על מנת להמחיש את חוסר האנושיות שבמעשי המחבלים המתאבדים, את תחכומם והקלות שבביצוע הרצח ההרסני בתושבי ישראל.²¹

בנייני האומה, 25 בדצמבר '94. יום ראשון, 06:05 בבוקר. ברחבת בנייני האומה ובתחנה המרכזית שממול המתינו כמה מאות חיילים אפופי שינה להסעות לבסיסיהם. איש מהם לא שם לב לגבר מבוגר, משופם ולבוש בהידור שהתקרב למקום. איש לא חשד כי תיק הצד התמים שנשא על כתפו מכיל חומר נפץ במשקל של שמונה קילוגרמים מעורב עם מסמרי פלדה. הגבר המעונב פסע לעבר תחנת האוטובוס הממוקמת על המדרכה שממול בנייני האומה. כוחות הביטחון מעריכים כי המחבל התכוון לפוצץ עצמו באוטובוס מלא חיילים, אך בשל תקלה התפוצץ ליד

²⁰ "עיתון ירושלים" 19.5.2000 עמ' 18.

²¹ תיאור הפיגועים הובא מתוך עיתון ירושלים 19.5.2000 עמ' 12-18.

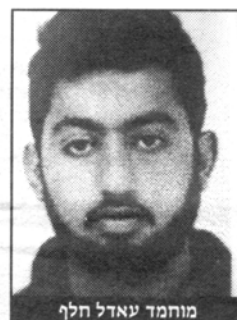
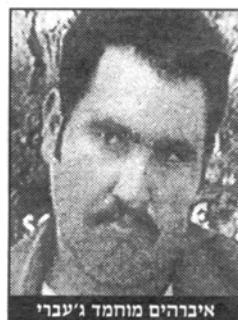
תחנת האוטובוס, ובכך נמנע אסון כבד עוד יותר. 13 איש נפצעו. המחבל המבצע היה אימאן ראדי, היוזם והשולח היה מוחמד דף.

25 בפברואר '96, יום ראשון, 06:44 בבוקר. צומת הרחובות יפו-שרי ישראל. בצינת הבוקר, בצומת המרומזר, עמד אוטובוס קו 18 בדרכו לתחנה המרכזית. כ-40 דקות לפני כן יצא מצומת פת ואסף נוסעים בדרכו הארוכה, דרך שכונות העיר. מאחוריו נסע אוטובוס קו 36, בדרך לשכונת רמות. פיצוץ אדיר, מחריש אוזניים נשמע. האוטובוס נקרע לשניים ונשרף, קו 36 ומכוניות פרטיות סמוכות נפגעו אף הן מגלי ההדף האדירים. כל הנוסעים נפגעו, 24 הרוגים ו-50 פצועים.

3 במרס, שבוע אחרי הפיגוע ההוא. הפחד כבר כמעט נשכח. השגרה חוזרת למסלולה. יום ראשון, רחוב יפו, 06:04, קו 18 עושה את דרכו אל התחנה המרכזית. כ-25 נוסעים יושבים בו, חיילים בדרכם חזרה לבסיס ואזרחים בדרך לעבודה. צומת הרחובות יפו-חשין-שלומציון המלכה, לב ירושלים. האוטובוס אוסף כמה אנשים בתחנה שמול בניין הדואר המרכזי וממשיך בנסיעה. בתחנה זו, על פי עדויות, עולה המחבל המתאבד, מצויד ב-15 קילוגרמים של חומר נפץ. הוא נכנס פנימה ומפעיל מיד את מנגנון הנפץ, במרכז האוטובוס, האוטובוס המרוסק נוסע עוד מספר מטרים ונעצר. 19 הרוגים כולל המחבל, שבעה אחרים נפצעו באורח קשה.

הזרוע הצבאית של החמאס משתכללת ומתפתחת עם השנים לאין שיעור, תוך שהיא נתמכת בארצות וגורמים עוינים לישראל הזרוע מגדלת לה לוחמים מיומנים ונועזים בעלי הכשרה קרבית המסכנת את הציבור הישראלי יותר מבעבר. דוגמה²² לכך אנו רואים בסיפורם של אברהם מוחמד ג'עברי (26) מחאן יונס ומוחמד עאדל חלף (25) מעזה שהיו אמורים להפוך ל"מכוונות לחימה" של ממש.

סיפור זה מובא בפרוטרוט בנספח על מנת לאשש עד כמה מעשיה של התנועה מעוגנים בדת ובאידיאולוגיה עמוקה. אידיאולוגיה אשר שובה אנשים שאינם נמנים

²² "ידיעות אחרונות", המוסף "24 שעות", 8.8.1999, עמ' 13.

עם שולי החברה הפלסטינית ובעזרת מדינות ערב השונות הופכים ל"מכונות לחימה" של ממש אשר תפקידם להכות את "האויב הציוני" עד חורמה. סיפורם מראה כי תנועת החמאס השתכללה לאין שיעור במידת ערמומיותה, תחכומה, ויכולתה לפגוע בישראל. ג'עברי וחף הם רק שניים מאנשי הזרוע הצבאית של החמאס שהיו אמורים להיות הדור הבא שיוביל את פעילות הטרור של הארגון נגד מטרות ישראליות. הם היו נועזים יותר, בעלי ידע צבאי נרחב יותר ובעיקר מתוחכמים יותר. מסיפורם של השניים נראה כי כיום הזרוע הצבאית של החמאס מקיימת קשרים הדוקים עם החיזבאללה ואיראן, וכי הארגון הולך והופך דומה לחיזבאללה כשמלבד האימונים הצבאיים המורכבים והמתוחכמים, עוברים אנשיו גם הכשרה בפעילות מודיעינית, טופוגרפיה וניווטים.

ראיון עם מחבל מתאבד:²³

ראמז חלבי (28) הוא מחבל החמאס היחיד מ"חולית טייבה" שנלכד חי על ידי כוחות הביטחון. זמן קצר אחרי שהוא וחברי החוליה האחרים נכנסו לדירה השכורה בטייבה, הם כותרו על ידי כוחות גדולים של המשטרה, ימ"מ ושב"כ. החיילים קראו באמצעות רמקולים לחברי החוליה לצאת מהדירה ולהיכנע. כעבור זמן קצר יצאו שלושה מחברי החוליה, שנים מהם נורו ורק חלבי נשאר חי. הוא נתפס על ידי כוחות הביטחון ונשלח למעצר במתקני השב"כ. הוא מוגדר על ידי גורמי ביטחון כ"פצצה מתקתקת" שבידיו מידע לפיגועים רבים שעתידים לבוא. כמה חודשים לפני המאורע חלבי העניק ראיון בלעדי ל-BBC, מיד עם שחרורו מהכלא של הרשות הפלסטינית בעזה מבלי שהועמד לדין. הראיון עמו נערך בבית הקברות האנגלי שבמזרח עזה. חלבי סיפר בראיון כי שאיפתו היא למות כ"שהיד" למען המולדת, והבטיח כי הפיגועים נגד ישראל יימשכו. להלן מספר קטעים מהראיון שנערך עימו במסגרת סרט דוקומנטרי של ה-BBC:

לאיזה ארגון אתה משתייך?

"אני חבר בגדודי עז א-דין אל-קסאם של החמאס".

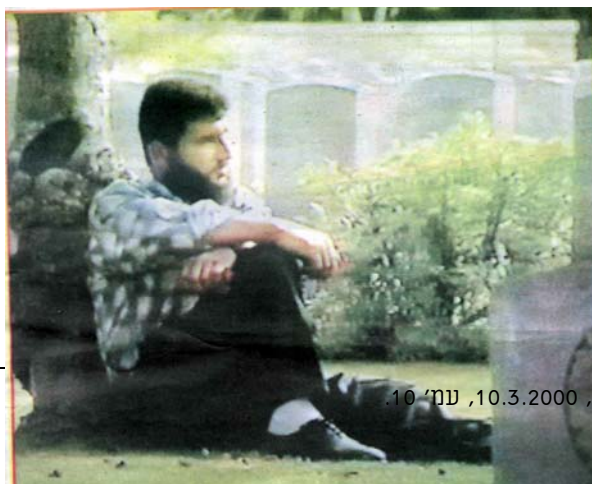
האם בכוונת החמאס להמשיך בפיגועים נגד ישראל?

"הפיגועים של הגיבורים שלנו יימשכו עד לשחרור פלסטין. המאבק שלנו חייב להימשך עד לסילוקו של הכובש הישראלי מאדמתנו. אני מאמין שהדרך של אוסלו לא תביא לנו את כל הזכויות שלנו. הכיבוש הישראלי יישאר באדמתנו לנצח".

היית מוכן לבצע פיגוע התאבדות בישראל?

"למה לא? זה כבוד גדול למות כ"שהיד" למען המולדת ולמען הנפת דגל האסלאם בכל פלסטין".

מדברים אלה עולים עד כמה השפעת החמאס והאידיאולוגיה שלה חודרת לתפואי המחשבה של הפלסטינים עד כי הם הופכים לחייליה הנלחמים בישראל בכל דרך ובעזרת כל אמצעי בעודם חושבים כי מעשיהם הם ממצוותיו של אללה, והוא יגמול להם על כך בחסדיו. מבחינת ישראל אין מצב נורא יותר ממלחמה באנשים שדבקים בכל לבבם ובכל נפשם כי מעשיהם נכונים וצודקים.

²³ "עיתון ירושלים", 10.3.2000, עמ' 16.

החמאס כיום

אין ספק, כי בשנים האחרונות חיזק החמאס את כוחו לאין שיעור, הוא אינו כבר נחשב ארגון קיצוני בשולי העם הפלסטיני, זאת רואים בסקר דעת קהל שפורסם בתאריך 18.2.2000 על ידי מכון המכון למחקרים פלשתינים בשכם שמצביע על תמיכה של 43% מקרב האוכלוסייה הפלסטינית בפיגועי טרור. שיח' אחמד יאסין, המנהיג הרוחני של החמאס, כבר בן 64, אבל בהשקפתו לא חלה כל התמתנות. ממקום מושבו בעזה הוא ממשיך להטיף למלחמת חורמה באויב הציוני עד גירוש מכל האדמות הכבושות, מבטיח להמשיך במדיניות הפיגועים ואף להגבירה, ומסרב בכל תוקף להכיר במשא ומתן שמנהלת הרשות הפלסטינית עם ישראל.

יאסין מאשים את הרשות הפלסטינית, בכך שהיא משתפת פעולה עם השב"כ הישראלי לצמצום כוחה של החמאס, רודפת אחרי פעילי התנועה, אוסרת עליהם לנסוע לחו"ל, כל משרדי החמאס סגורים על פי חוק ועל אנשי התנועה נאסר לעבוד במקומות שונים.

אך יאסין שב וטוען כי אין בכוחה של הרשות לפגוע בחמאס, משום שהעם הפלסטיני תומך בהם. החמאס שואב את כוחו מהעם הפלסטיני המאמין בדת האסלאם, ויש לו פופולריות הולכת וגואה שאפילו בקרב המשכילים עולה לאין שיעור, כך רואים לפי הבחירות באוניברסיטאות. מוחמד א-זהאר, מראשי הזרוע הפוליטית של החמאס, מציין כי בכוונת התנועה להמשיך לפעול נגד ישראל, אך מודה כי בתקופה האחרונה חלה ירידה בכמות הפיגועים ובמידת הצלחתם. "שיתוף הפעולה הביטחוני בין ישראל לרשות הצליח למנוע עשרות פיגועים מתוכננים, כ-50 אנשי חמאס שהיו אמורים לבצע פיגועים נעצרו על ידי הרשות לפני ביצוע הפיגועים, והדבר הביא לירידה של 50% בפיגועים לעומת השנים האחרונות", מנמק א-זהאר.

אך אל לעם הישראלי להכנס לשאננות, הנסיגה הישראלית מלבנון רק הוכיחה כי התנגדות המזוינת היא הדרך הנכונה, וכי החמאס יפעל בכל דרך לשחרור פעיליו. החמאס ימשיך להיאבק בישראל עד שתיסוג מכל האדמות שהיא כבשה. החמאס מוכן תמיד למלחמה נגד ישראל, והזמן והמקום ייקבעו על ידי הפלג הצבאי של התנועה. בכל פעם שתהיה הזדמנות, התנועה תהיה מוכנה לפעול, מפציר יאסין בפעיליו.²⁴

²⁴ כל הזמן, גיליון 63, 23.6.2000, עמ' 32.

הטרור מנקודת מבט ישראלית²⁵

מטרות הטרור:

החברה הישראלית נתונה לפעולות איבה וטרור עוד משחר הקמתה. טרור זה סיבותיו נעוצות ברצון לנקום, ובנוסף זוהי אלימות חסרת רסן הנובעת מהשקפת עולם הנושאת אופי דתי-לאומי-קיצוני המצדיקה ומחייבת עשיית פעולות טרור כנגד ישראל.

הטרור כנגד ישראל בכלל ופעולות החמאס בפרט אינם מקריים ואינם חסרי תכלית. הם מאורגנים, מתוכננים ומופעלת בהם מחשבה תחילה על ידי אלה המבקשים להפגין את אוזלת ידה של ממשלת ישראל.

ללא קשר למניעיו של הטרוריסט הפועל או דרישותיו הספציפיות, במעשיו ישנה מגמה ברורה להשפיל את הממשלה ושירותי הביטחון, ואין דרך טובה יותר מיצירת הלם, תסכול וחשש בקרב הציבור. במצב כזה הציבור מאבד את ביטחונו, הופך לחוש ותוסס, ומפנה אצבע מאשימה כנגד ממשלתו, וזאת לצד הכאב הנורא, החלחלה והאבל שחש הציבור עם כל הרוג מקרב.

לאחר שהטרוריסט יוצר פחד וחרדה בעם לצד הממשלה חסרת האונים הוא פונה למילוי דרישותיו. דרישותיו של הטרוריסט מקרב פעילי החמאס לא ישאו אופי חומרי כגון: כסף, מקום מבטחים וכדומה, אלא תביעות מדיניות שאותן הוא מתיימר לייצג.

הטרור איפה הוא התקפה מכוונת ושיטתית על אזרחים להטיל מורא לשם מטרות מדיניות.

לכאורה מנגנון הטרור אינו מפסיד משום שאם הממשלה מסרבת להיכנע לו היא מחזקת את ידיו ומבטיחה בכך פעולות טרור נוספות שמטרתן ברוב המקרים היא רק בעצם ההרג היהודי, ומצד שני אם הממשלה מוותרת לו, הרי שהיא נותנת לו ניצחון גלוי לעין.

האלימות הטרוריסטית אינה חסרת היגיון, ואיננה נעשית ע"י שולי העם הפלסטינים כפי שרבים מקרבנו סבורים, אלא להפך במנגנון הרצח פועלים המשכילים שבעם שמשקיעים את משאביהם לרצח והרג בשמו של אללה, ככל שההתקפה מזעזעת יותר, וככל שבחירת הקורבנות מחרידה יותר והמונית יותר במקום שנחשב בטוח ומוגן לישראלי הממוצע וסביבתו, כך מקדם הטרור את מטרותיו. האסטרטגיה של הטרור מעוגנת באמונת הציבור שנכונות לו מהלומות נוספות. פחד זה תלוי תלות גמורה ביכולתו של הארגון לממש את איומו וכשעושה הוא זאת הוא מטיל אימה על המדינה.

מחבלי החמאס אינם מעוניינים במשא ומתן, אלא בכניעה גמורה ולפיכך המטרה הראשונה בלחימה בטרור היא להחליש ולהרוס את יכולתו של הארגון ליזום התקפות שיטתיות כנגד ישראל, זאת יעשה ע"י מחסומים בדרכים, שומרים ואבטחה באזורים הומי אדם, סגר בשטחים, פשיטות, מעצרים וערנות מתמדת בקרב הציבור. בטרור הטופח על פנינו חייבים כלי התקשורת לנקוט מידה יתרה של ריסון עצמי שכן במקרים רבים נבחר הקורבן ללא קשר למאבק המדיני, והטרור משתמש בו איפה כפיתיון למשוך אליו את כלי התקשורת, ועל ידי מעשיו אלה לזכות בבימה שמעליה יכריז על בשורתו, וכן להניע את כלי התקשורת שיציעו את פרשנותם למשמעותה של בשורה זו.

²⁵ נקודת המבט הישראלית מסתמכת בעיקר על דבריו של בנימין נתניהו בספרו "מלחמה בטרור". מכת הטרור המקומי. עמ' 32-17. הוצאת ידיעות אחרונות. 1994.

דוגמה²⁶ לכך ניתן לראות בפיגוע שהתרחש ב-15 ביוני 1992 כשקצין צה"ל נחטף ע"י פעילי הזרוע הצבאית בחמאס. מחבלים אלו התנו את שחרורו של הקצין על פי התנאים הבאים:

1. יש לעמוד בלוח הזמנים שאם לא נהרוג את הקצין עם פקיעת המועד.
2. שחרור הקצין ייעשה בתמורה לשחרור השיח' יאסין במעמד הצלב האדום הבינלאומי, השגריר המצרי, השגריר הצרפתי, השגריר השוודי והשגריר.
3. אנו מתחייבים לשחרר את הקצין מיד לאחר שחרור השיח' בדרך שנמצא לנכון.
4. על הטלוויזיה הישראלית לשדר את שחרורו של יאסין בשידור חי.

דוגמה זו מראה איפה את מטרתם של פיגועי החמאס, בה הם שואפים להכרה מדינית, הצגת כוחם ברבים ויצירת תסכול ופחד בישראל, וזאת יעשו עד לניצחון המוחלט על ישראל והכתם עד חורמה.

הפצעים הפיסיים והמוסריים בעם:

פעולות הטרור גובות מחיר כבד, מחיר המונה אלפי הרוגים, פצועים, נכים, משותקים ועוד... של קורבנות חפים מפשע ומשפחותיהם האבלות. נוסף על כך קיימים הנזקים שהם כתוצרת לוואי לפיגוע הקשה, אלו הן רגשות האובדן, החלחלה והזוועה שבאים לאחר מכן ולא חדלים מלהתקיים זמן רב לאחר האסון, ולמעשה ממיטים שואה אף על אלה ששרדו ועל משפחות הקורבנות. הטרור נועד בעיקר לערער את אמון הציבור ברשויות וביכולתם להבטיח את ביטחונם ושלוש ילדיהם בעתיד, כך נוצר מצב שהחברה הופכת תוססת, עצבנית ומרגישה חסרת ישע ואונים. הציבור מתחיל להתרחק ממקומות ציבוריים, מוסדות, בתי קפה ומסעדות, קניונים, אוטובוסים, שווקים וכדומה, ולמעשה מאבד רבות משגרת והנאות חייו.

הטרור מנסה להרגיל אותנו ולהשלים עם מעשי אכזריותו כתגובה שגרתית לנסיבות פוליטיות בלתי רצויות.

לאישוש רוח הדברים להלן מקצת מדבריהם של קרובי קורבנות פיגועי התופת בארץ:²⁷

1. דבריו של איציק חנוכה אביה של שרון בת ה-19 - שנהרגה ב-25 בפברואר '96 בפיגוע בקו 18 בירושלים:
 "שרון שלנו לא נהרגה, היא התפזרה לגמרי. מצאנו ארבע אצבעות וחצי כף יד. זה הכל. אשתי שעובדת במחלקת לזיהוי פלילי, נסעה לאבו כביר ושם זיהתה את האצבעות שלה על פי טביעת אצבעות. זה כל מה שקברנו. מצאנו גם דסקית מעוקמת ומסמכים, זה הכל. היא כנראה ישבה קרוב למטען. באו השכנים אמרו לי 'תראה, עצרו את מחמד דף', מה יש להיות שמח? אני כלום, אפס, חסר אונים. היום הטרומה נמשכת, המעגלים מתרחבים. כמו שזורקים אבן לתוך המים. בשבילנו הכל נעצר. אין יום ואין לילה. אנחנו פשוט ממוטטים. אשתי הפסיקה לעבוד, וגם אני יצאתי לפנסיה מוקדמת. לא יכולתי לתפקד יותר, לא יכולתי להמשיך. עשיתי טיפולים נפשיים ופיזיים."
2. דבריה של חנה גבי, אמו של אריק בן ה-16, שנהרג בפיצוץ בקו 18 ב-25 בפברואר '96:

²⁶ אביבה שאבי ורוני שקד. "חמאס מאמנה באללה לדרך הטרור". הוצאת כתר 1994. עמ' 11-12.
²⁷ "עיתון ירושלים". 19.5.2000. עמ' 12-18.

"הבוקר הראו בטלויזיה את הפיגועים, זה עשה לי רע כל היום. אין סליחה כשרוצחים לך את הבן, גם לא בעידן של שלום, אין סליחה. לעולם לא. לדף מגיע עונש מוות, כי ברצח של הבן שלי הוא גזר גם עלינו עונש מוות. זה הפסיק לנו את החיים. מהיום שהבן שלי מת אין לנו יותר שמחה. הוא היה בן 16 בסך הכל".

3. דבריה של דבורה ורמן, בת 66 מנווה יעקב, ששמיעתה נפגעה בשל הפיצוץ בבנייני האומה, 25- בדצמבר 94:

אחד כמו דף צריך לתלות בכיכר העיר, להביא אותו להישפט בארץ, כמו ששפטו את אייכמן. מגיע לו עונש מוות, למה לא? איפה הצדק? הולכים איתם יותר עם כפפות של משי. נתנו להם הכל על מגש של כסף, לכן הם מרימים את הראש. גזר דין מוות, זה מה שצריך בשבילו. ממילא שלום לא יהיה. אף פעם".

5. דבריו של יונה גבי, אביו של אריק בן ה-16, שנהרג בדרך לתחנה המרכזית בקו 18, 25- בפברואר '96:

"הייתי חותך את מחמד דף לחתיכות, שיהיה לו את הכאב שהוא השאיר לי בלב מאז שהבן שלי איננו.

אני זוכר איך הגענו לחדר מיון לחפש אותו. בטלויזיה אמרו שהרופאים נלחמים על חייו, ולא ידענו שמדברים על הבן שלנו. באנו כי לא ידענו איפה לחפש, בסוף הגיע איזה פרופסור, שאמר לנו שהם ניסו, ניסו ולא הצליחו, ובשעה שמונה ועשרה הוא נפטר. ראינו את הגופה וזהו הכל נגמר".

מתוך דברים אלו ניתן להבין איפה את תחושת התסכול, היאוש, הפחד והאבלות שחשה ישראל לנוכח מעשי הטרור של ארגון החמאס.

במעשים אלו מגיע החמאס למימוש המטרות ששם לו, להכות ולפגוע בישראל ככל שיוכל כנקמה, ובמטרה ברורה להצלת אדמות פלשתינאיות מידי "הכובש הציוני".

אין ספק בכך שכל שתגבר תחושת הפחד וחוסר הביטחון בקרב ישראל מפני פעולות התנועה, כך תבסס החמאס את מעמדה ברחוב הפלשתיני, תקבל תהודה רחבה יותר ותחזק את כוחה תוך המשך מימוש האידאולוגיה שלה שעיקרה הוא פגיעה בישראל.

שכן למעשיהם האנטי אנושיים כפי שהובאו מדברי הקורבנות ישנם שורשים עמוקים של אנטישמיות ושנאה בוטה כנגד היהודים עליה חונכו וגדלו פעילי התנועה. הסתה זאת נעשתה ללא הפסק תוך תיאור היהודים, אופיים השטני ומעשיהם הנבזיים.

יום אבל לישראל הוא יום של חג לתנועת החמאס, ועל כן קל להבין עד כמה סבלם של הקורבנות המרואיינים הינו זווית נוספת לחזות בכיצד משרתים מעשי החמאס ותוצאותיהם את האידאולוגיה שלהם.

סיכום

בעבודתי זו התייחסתי לתנועת החמאס, ובדקתי מהי האידאולוגיה המוצהרת שלה וכיצד היא שואפת לממשה.

מבנה עבודתי מוגדר ובנוי כך שיתן מענה לשאלות.

פרק ראשון: הקמת החמאס.

בפרק זה התייחסתי לרקע ממנו צמחה תנועת החמאס, המצב בשטחים באותן שנים, הגורמים, מבנה התנועה ומיסדיה, וזאת על מנת ליצור הבנה מעמיקה של יסודות התנועה כרקע לאידאולוגיה שלה.

פרק שני: אידאולוגית החמאס.

בפרק זה דנתי באידאולוגיה של החמאס בצורה הבאה:

תחילה התייחסתי לרוח המצב ברחוב הפלסטיני מבחינה דתית שכן תנועת החמאס נשענת על האסלאם ושואבת את כוחה ממנו, ובשל כך יש להבין תחילה את המצב הדתי ברחוב הפלסטיני שנענה לקריאות החמאס.

לאחר מכן ניתחתי את אותה אידאולוגיה המשמשת כקו מנחה למעשיה של התנועה ושואבת ממנה את כוחה.

את עיקר האידאולוגיה ביססתי על אמנת החמאס תוך שילוב של ציטוטים מן הקוראן הממחישים את הרוח הדתית בהם נכתבו הדברים.

בהמשך לאידאולוגית החמאס בחרתי להראות את מעשיה של תנועת החמאס בקרב הרחוב הפלסטיני, פעולות שאינן קשורות לפעולות הטרור שלה בישראל, אלא נועדו לחנך את הרחוב הפלסטיני לנהוג בדרך האסלאם והמוסר, וזאת על מנת להראות כיצד מממשת התנועה את האידאולוגיה שלה לא רק מהפן הצבאי שבה.

פרק שלישי: המנגנון הצבאי.

בפרק זה דנתי בהיבט הצבאי שבתנועת החמאס בצורה הבאה:

תחילה בחנתי את דרישות התנועה והתהליך שלה לפעיליה כתנועה מחתרתית ולוחמת, וזאת כדי להראות כיצד התנועה שואפת לחנך את פעיליה להפוך ללוחמים.

בהמשך בחנתי את התפתחותו של הארגון מבחינה צבאית, התחזקות כוחו ודרכי פעולותיו עד כי הפך מיומן ומוכשר מספיק בכדי לפגוע בצורה קטלנית של ממש בתושבי ישראל ויכול הוא לפעול למימוש מטרותיו. ובנוסף בנספחי העבודה מצויה רשימת הפיגועים שהחמאס ביצע בין השנים 1992-1997 וזאת על מנת להראות כי החמאס לא רק מאמין בדרכו אלא אף מבצע כל שיוכל על מנת להשיג את מטרותיו גם אם הדבר כרוך ברצח חסר תכלית של עשרות תושבי ישראל חפים מפשע, וזאת הוא עושה בצורה שיטתית עשרות פעמים במהלך העשור האחרון..

פרק חמישי: הטרור מנקודת מבט ישראלית.

בפרק זה דנתי בשאלה כיצד נתפס סוג זה של טרור אצל גורמי הביטחון והממשל בארץ וכן ציטוטים מדבריהם של נפגעי פעולות הטרור בארץ וקרוביהם של קורבנות הפיגועים, וכן סיפור אישי של נערה המופיע בנספחי העבודה שכמעט נפלה כקורבן באחד הפיגועים, וזאת על מנת לתאר זווית נוספת של הדברים שתסביר מה בעצם פעולות הטרור מבקשות להשיג והאם הם בעצם משיגות זאת?

במהלך העבודה נוכתי לדעת כי החמאס שואף מבסס את מטרותיו ואמונותיו על הדת האסלאמית. האידאולוגיה ששמה לה התנועה כקו מנחה מאוששת על כל מרכיביה בידי הקוראן ומוצגת כרצונו של אללה. בשל כך סחפו אמנת התנועה ואימרות מנהיגיה את ההמון הפסטיני הממורמר והמיואש ממצבו שרובו נשען על הדת כקו מנחה ובאללה כמושיע הגדול הישר והצודק, ראה הרחוב הפלסטיני

בחמאס כתנועה הגיונית הממשת את דתו ומצוותיו של אללה לתיקון המעוות. החמאס לא הסתפק בכך ועסק בחינוך הציבור ושיטיפת מוחו עוד מינקות בעזרת הטפות מורים לתלמידיהן, אבות לבניהם, כרוזים ושידורים בכלי התקשורת. שטיפות מוח אלו יצרו דור של צעירים פלסטינים שרואים בישראל כישות שטנית ובעצמם כצדיקים עושי דרכו של אללה. בנוסף קיימת שנאה עזה לישראל, שנאה הנובעת מעצם הרגשתם של הפלסטינים כי הם עם כבוש, מופלה ומנוקד. לכן, על מנת לתקן את המצב בו מצוי העם הפלסטיני מצאה לנכון תנועת החמאס לבטא את עצמה באלימות וטרור שכן על פי האיסלאם ביום נגזלת אדמה איסלאמית הופך הג'יהאד לחובה, וזאת על מנת להשיג מספר מטרות:

- & פגיעה ב"כובש הציוני" כדי שיסוג מאדמת פלסטין.
- & פגיעה בישראל כנקמה על ההתעללות בעם הפלסטיני.
- & השבת השליטה על כל המוסדות הקדושים לאיסלאם.
- & ליכוד השורות בפלסטין כנגד אויב משותף, ישראל.
- & הצגת כוחם ברבים וזכיה בכבוד ותהילה בכל רחבי העולם.

האלימות והמעשים השטניים של החמאס המתבטאים ברצח אכזרי במרוצת השנים של מאות תושבים חפים מפשע בישראל הם רק אמצעי להשגת המטרות האמיתיות שלהן ונועדו למימוש האדיאולוגיה שלהן.

על בסיס עמדות ועקרונות בונים רעיונות וצורות התנהגות ומקבלים החלטות, לפיכך מעשיה של תנועת ההתנגדות האסלאמית מובנים כיאות כקיום האידאולוגיה שלהם.

ביבליוגרפיה

רשימת ספרים:

- בכיר גיא. "לקסיקון אש"ף". משרד הביטחון- ההוצאה לאור. 1991.
- זהר עזרה. "פילגש במזרח התיכון". הוצאת דביר. 1994.
- נתניהו בנימין. "מלחמה בטרור". הוצאת ידיעות אחרונות, ספרי חמד. 1994.
- שאבי אביבה ושקד רוני. "חמאס מאמונה באללה לדרך הטרור". הוצאת כתר. 1994.
- שיף זאב ויערי אהוד. "אינתיפאדה". הוצאת שוקן. 1990.
- שלו אריה. "האינתיפאדה". הוצאת פפירוס. 1990.

עיתונים ומקומונים:

- "ידיעות אחרונות". מוסף "24 שעות". 8.8.1999.
- "ידיעות אחרונות". "המוסף לשבת". 25.2.2000.
- "ידיעות אחרונות". 2.8.2000.
- "כל הזמן". גיליון 63, 23.6.2000.
- "עיתון ירושלים". 10.3.2000.
- "עיתון ירושלים". 19.5.2000.

אתרים באינטרנט:

- <http://www.iap.org/politics/misc/truth.html>
- <http://www.megastories.com/islam/yassin/yassin.html>
- <http://www.msanews.mynet.net/gateway/hamas/>
- <http://www.palestine-info.net/hamas/>
- <http://www.womeningreen.org/hamas.html>

נספחים

ביצד ניתן לטפל בטרור?²⁸

- אין ספק ששני המכשולים הגדולים ביותר בפני התמודדות עם בעיית הטרור הם קודם כל הבנת טיבו של האיום, ושנית ההכרה שניתן להדביר אותו. המלחמה נגד הטרור כמו המאבק בפשע המאורגן צריכה להתנהל ללא פשרות ולעמוד בפני הפיתוי להאדיר את מבצעיו או את עניינם או לעטות עליהם מסתורין כלשהם. נקודת המוצא למלחמה בטרור פנימי כמו של החמאס היא להתייחס אליו כאל פשע, ואל הטרוריסטים כאל פושעים. כל התייחסות אחרת משמעה העלאת שניהם למעמד גבוה יותר, וחתירה תחת היכולת של הממשלה להשיב מלחמה שערה.
- לעובדה שלטרוריסטים יש מניעים מדיניים-דתיים אין שום משמעות לגבי מאבק זה, פרט לכך שהיא עשויה לספק רמזים וסימנים שיובילו למעצרים. העובדה המזדקרת לעיני הכול שיש להדגישה חזור והדגש, היא ששום דבר אינו מצדיק טרור שטרור הוא רע מעצם טבעו, ושלסיבות השונות, האמיתיות והמדומות, שמעלים הטרוריסטים להצדקת מעשיהם, אין כל משמעות. שכן טרור זה מנסה להרגיל אותנו למעשי אכזריות פראיים כתגובה שגרתית או נורמלית לנסיבות פוליטיות בלתי רצויות. מדינה דמוקרטית ומתקדמת כשלנו חייבת שיהיו לה מגוון אמצעים לרדוף אחרי טרוריסטים, להעמידם למשפט ולהענישם. ישראל יכולה לפעול בכמה דרכים ומישורים לבלימת הטרור ונטרול כוחו, וזאת תעשה ע"י אימוץ שיטות הפעולה שלהלן:
1. נטרול מובלעות טרור- יש לעשות מאמצים לבלום את הטרור משטחים שאינם בגדר מדינות עצמאיות, אבל משמשים קרקע פורייה לצמיחת טרוריסטים שהידועה מביניהם היא אחוזת הנחלה של החמאס בשטחי האוטונומיה הפלסטינית. המאפיין לשטח שכזה הוא שהשלטון המקומי טוען כי בידי למנוע את פעולות הטרוריסטים הבאים מתוך שטחו, על אף שברור כי אש"ף מסוגל בהחלט לנקוט אמצעים שונים שיביאו לפירוקם הגמור של ארגונים אלה, ולא רק לשחד אותם, אך הוא מסרב לעשות זאת. כבר בזמן שקדם להסכם אוסלו טען בנימין נתניהו, ראש מפלגת הליכוד דאז, כי "המשמעות הביטחונית העיקרית של עזה טמונה בקרבתה לישראל... היא עלולה לשמש בסיס שממנו יגיחו מחבלים להתקפות טרור על אזרחי ישראל..... ויש למנוע זאת.... בתגובה לכך על ארצות הברית ומדינות מערביות אחרות לסרב להעביר כספים כלשהם לאש"ף כל עוד אין הוא ממלא את התחייבויותיו לפי הסכם אוסלו שהעיקרית שבהן- מלחמה כוללת חסרת פשרות בטרור. אם לא ינהג כך ישראל תיאלץ לנקוט צעדים נגד מקורות הטרור, בדיוק כשם שהיא עשתה בדרום לבנון. וזאת אנו רואים בסגר הכללי שמטילה ישראל על השטחים בעקבות פיגועים קשים בישראל, סגר החוסם כל מעבר כניסה או יציאה מישראל לשטחים ובכך מסב נזק עצום לכלכלת השטחים אך מבטיח ביטחון לתושבי ישראל.
 2. מודיעין- למודיעין יש חלק מרכזי וחשוב במערכה כנגד ארגוני הטרור. ישראל מסתמכת ונשענת על שירותי ארגוני המודיעין לא פחות ואף יותר משאר שירותי הביטחון שבמערכותיה, וזאת על מנת לספק אינפורמציה שוטפת ועדכנית על כוונות לפיגועים, ובכך להציל אזרחים רבים מסבל מיותר. בעבודתם לאיסוף המידע על ארגוני המודיעין לזכור מהן הפעילויות הכרוכות בהקמת ארגון טרור פנימי כמו החמאס, כדי להבין שקבוצות אלו עוסקות תמיד

²⁸ הצעות אלו מסתמכות על דבריו של בנימין נתניהו בספרו "מלחמה בטרור", הוצאת ידיעות אחרונות. עמ' 131-148

בהסתה, בהפצת חוברות ובשטיפות מוח להשגת מטרותיהם. במקרים מסוימים כמו המקרה בו העבודה עוסקת לובשת ההסתה אופי דתי, אלא שדווקא התבטאויות, התכנסויות וביטויים דתיים שכאלה מעניקים לרשויות החוק את האזהרות הדרושות להן כדי להתייב מול הסכנה אם רק עוקבים אחריהם כהלכה. בנוסף אחת מהבעיות המרכזיות במאבק נגד הטרור היא היסוסם של שירותי הביטחון לשתף שירותים זרים במודיעין שהצטבר אצלם.

אין הכוונה בדברים אלו אל התרעות על התקפת טרור שעתידה לבוא, אזהרות שכאלו מועברות כיום מיידית בין כל שירותי הביטחון במדינה, אלא הכוונה לאותם נתונים בסיסים על ארגוני הטרור, חבריהם ושיטות הפעולה שלהם. "קלפים" אלה מוסתרים בדרך כלל משירותי המודיעין בגלל הסיבות התמונות בהגנת מקור המידע וקנאה בין הארגונים הישראלים שהפכה להרגל.

העדר שיתוף שיטתי במודיעין מקשה מאוד על משטר דמוקרטי שמתאמץ להשיג לבדו תמונה כוללת של הטרור המכוון נגד אזרחיו, והתוצאה הבלתי נמנעת היא אובדן חיים מיותר. אם המשטרים הדמוקרטיים רוצים להתעמת עם הטרור החדש בהצלחה, אין ברירה אלא להרחיב את היקף שיתוף הפעולה המודיעיני ולצמצם את היקף הקנאה.

3. שינויים בחקיקה שיאפשרו מעקבים ופעולות מקיפות יותר נגד אירגונים מסיתים- במדינות מותקפות פעם אחר פעם בגלי טרור כמו ישראל, יש צורך לבדוק מחדש את האמצעים המשפטיים המסדירים את המלחמה בטרור. זהו דבר הכרחי שהחוקים של כל חברה חופשית, יהיו כאלה שיאפשרו לשירותי הביטחון לפעול נגד קבוצות שמסיתות לאלימות נגד ממשלתה של המדינה או נגד אזרחיה. יש לעיין מחדש בחקיקה, ובמידת הצורך לאפשר את האמצעים הבאים, במלואם או בחלקם, בהתאם למידת האיום הטרוריסטי על החברה:
 1. להוציא מחוץ לחוק גיוס כספים והפנייתם לארגוני טרור- מימון של פעולות טרור הן בתוך המדינה והן מחוץ לה, יהיה עבירה על החוק.
 2. להתיר את חקירתן של קבוצות הדוגלות בטרור ומתכננות להפיל את הממשל בכוח- יש להתיר מעקב אחרי קבוצות מטיפות לאלימות, וכאלה שנחשדות בתכנון התקפות אלימות ופיגועים, וכן איסוף מודיעין רב עליהם.
 3. למתן את התנאים המוקדמים לביצוע מעצרים במקרי טרור- יש מצבים שבהם יידרשו חיפוש, החרמות, מעצרים או חקירות למשך פרקי זמן קצרים ללא צו שופט במקום שקיים חשד כבד לפעילות טרור. פיקוח משפטי הדוק על צעדים אלה יכול לשמש ברוב המקרים גורם מרתיע של ניצול לרעה על ידי הממשל, אבל חשוב לנסותו ובמקרים מסוימים לתת לשירותי הביטחון יד לפעול, וזאת כדי להביא לגילוי מקדים של פעולות הטרור.

4. לא לשחרר טרוריסטים כלואים- אחד מקווי המדיניות החשובים ביותר שיש לאמץ מול הטרור הוא סירוב לשחרר מבתי כלא טרוריסטים שהורשעו כדין. זוהי שגיאה שמדינת ישראל חוזרת עליה פעם אחר פעם. שחרור טרוריסטים שהורשעו בדין לפני שריצו את מלוא העונש שהוטל עליהם נראית כדרך נוחה ומפתה להפיג את המתח במצבי סחטנות שבהם עלולים חפים מפשע לאבד את חייהם, אלא שהתועלת שבכך היא במקרה הטוב רגעית בלבד. שחרור אסירים רק מקשיח את הטרוריסטים מפני שהוא מעניק להם את התחושה כי אם יתפסו עונשם יהיה קצר, וחמור מכך, רבים מאנשי החמאס אינם חוששים מהכלא כפי שאינם חוששים למות ממצוות הלחימה בשם אללה, שחרורם רק יוסיף מחבלים למעגל הטרור כנגד ישראל.

5. הכשרת כוחות מיוחדים למאבק בטרור- יש לשכלל ולפתח את האימון וההכשרה של יחידות מיוחדות שיגויסו למלחמה בטרור. באימונים נגד הטרור, הממונים על אכיפת החוק לומדים לנהל קרבות מסוג שונה לחלוטין כשהמטרה היא לנצור את האש יותר מלהפעיל אותה. מבצעים נגד טרוריסטים כרוכים לעיתים קרובות בשחרור בני ערובה או באפשרות של פגיעה באנשים חפים מפשע העומדים מן הצד. על כן הכרחי שהחיילים או השוטרים הנושאים בעול המלחמה בטרור ילמדו לרסן את הפיתוי הטבעי לרכז מול האויב אש מכרעת. מבצעים נגד הטרור מחייבים בדרך כלל יישום כוח מזערי ככל האפשר, כדי להתגבר על המחבלים המשתמשים לעיתים באזרחים חפים מפשע כבני ערובה ופועלים בכוונה באזורים הומי אדם. קיום יחידות מיוחדות הצוברות טכניקות נגד הטרור ומשפרות אותן, מצמצם את סיכויי הכישלון. אין הדבר מבטיח 100 אחוזי הצלחה אך היענות לטרוריסטים ואי השלמה עם דרישותיהם מגדילה בהרבה את הסיכון לשלום הציבור מהפעלת כוחות מיוחדים. ממשלה שמנהלת משא ומתן עם טרוריסטים משגרת הזמנה לטרור נוסף, ומסכנת את ביטחון כל אזרחיה.

6. חינוך הציבור- מחבלים משתמשים באלימות כדי לשחוק את התנגדותו של הציבור ומנהיגיו לדרישותיהם המדיניות, אבל בה במידה ניתן לחזק את התנגדותה של החברה לסחטנות חבלנית על ידי חינוך נגד הטרור המוקיע את מה שהם מנסים להשיג, מבליט את חוסר המוסריות של שיטותיהם, ומסביר את הצורך בהתנגדות. במקרה כשלנו, בו ישראל נתונה לטרור ממושך ורצוף מצד ארגוני הטרור ובניהם החמאס, התיעוב הטבעי של הציבור מן המסר הטרוריסטי מתחיל להתמוסס, ולעיתים קרובות נוצרת לאט נכונות להיכנע לדרישותיהם. הממשלה יכולה לחסן את הציבור נגד הדחף לוותר מול לחצים טרוריסטים ממושכים, אם תדאג להכנת תוכניות חינוך בענייני טרור שיותאמו לקבוצות גיל שונות ויכללו בתוכניות הלימודים בבתי ספר. היכרות עם הטרור ודחייתו המוחלטת תיצורנה ציבור שיהא מסוגל "לחיות עם הטרור", לא במובן של השלמה, אלא במובן של הכרת מה שדרוש לחברה כדי לשרוד לאחר התקפותיו בנזק מועט ככל האפשר. משיתברר למחבלים שכמעט כל האוכלוסייה עומדת מאחורי החלטת הממשלה שלא לשאת ולתת עימם לעולם, תהא האפשרות של סחיטת ויתורים מדיניים נראית להם רחוקה יותר ויותר.

לטרור יש תכונה אכזרית של התפשטות לחלל הריק שיוצרים בשבילו הסבל והחולשה, אולם הטרור גם דועך כשהוא נתקל בפעולה נחושה והחלטית. הטרוריסטים עלולים להעמיד את נחישות ההחלטה במבחן פעמים אחדות לפני שייסוגו, והממשלה צריכה להיות מוכנה להמשיך במדיניות האנטי-טרוריסטית שלה גם לנוכח ביקורות וקריאות נרגשות להיכנע לדרישות הטרוריסט. אסור לתת לגל הטרור הגואה לשלול מאזרחי ישראל את החרות והביטחון שהם ערכים בסיסים לחיים בארץ.

סיפורם של המחבלים אסמאעיל ג'עברי ומחמד עאדל חלף²⁹

אסמאעיל ג'עברי החל את פעילותו בחמאס כשהיה בן 17 בחאן יונס. יחד עם תלמידי תיכון נוספים עסק במהלך האינתיפאדה בכתיבת כרוזים והפצתם. בשנת 1993 הצטרף לארגון החמאס, ובסוף אותה שנה כבר קודם וצורף למנגנון הצבאי. תחילה עסק ג'עברי בהעברת מסרים סודיים בין פעילי הזרוע הצבאית. בהמשך החל לרכוש נשק עבור הארגון, ועד מהרה הוחלט להכשירו כלוחם. הוא נשלח לסודן כשהוא מצויד בפתקים ובקודים סודיים, ונפגש עם בכירי החמאס. באוקטובר '94 הוצע לג'עברי לצאת לסדרת אימונים באיראן. הוא שב לרצועת עזה להסדיר את ענייניו ולקבל הוראות מתאימות, אולם מערכת הביטחון סירבה להתיר לו לצאת לשוב לירדן, לפיכך זייף מסמכים באמצעות פעילי חמאס, והצליח לעבור ממחסום ארז לגשר אלנבי ומשם לירדן.

ג'עברי שהה בירדן מספר חודשים, כדי לבנות לעצמו סיפור כיסוי. במהלך שהותו שם קיבל הדרכה מאנשי הארגון במקום שהסבירו לו כי יעבור קורס צבאי בן ארבע שנים, ובמהלך תקופה זו נתבקש לנתק כל קשר עם קרוביו. בתום ההכנות יצא לסודן.

במאי '95 טס ג'עברי עם שני פעילי חמאס נוספים מסודן לאיראן. עם הגיעם לשדה התעופה בטהרן, נפגשו עם פעיל חמאס שלקח אותם למשרדי הארגון, שם, הם התבקשו לבחור לעצמם כינויים. ג'עברי בחר בכינוי "אבו-בליאל". לאחר זמן קצר נשלחו השלושה בלווית מדריך איראני לאוניברסיטה על שם חומייני בעיר קזווין, והתגוררו במעונות הסטודנטים.

בחצי השנה הראשונה הם למדו את השפה הפרסית. בינואר '96 החלו ג'עברי וחבריו בסדרת אימונים צבאיים. תחילה עברו שבוע של אימוני נשק בהדרכת אנשי צבא איראנים, האימון כלל פירוק והרכבה של רובים ואקדחים, ירי והפעלת חומרי נפץ. בהמשך לקחו אותם למכללה הצבאית "אל קודס" בטהרן, שם, שוכנו תחת מעטה סודיות. לחברי הקבוצה חולקו רובי קלצ'ניקוב, קסדות, מדי קרב וחגור. במשך ארבעת החודשים הבאים עברו סידרת אימונים מפרכת שכללה בין היתר, טקטיקה ואסטרטגיה צבאית, לימודי נשק, שימוש בחומרים רדיואקטיביים, ירי מאופנועים דוהרים, גיאוגרפיה צבאית, הגנה עצמית, אידיאולוגיה דתית, ניווטים, טיפול במטעני חבלה ושיעורי מודיעין, בנוסף אומנו ג'עברי וחבריו שלא להישבר בחקירות קשות ולמדו כיצד לשקר בבדיקת פוליגרף מבלי להיחשף.

האימונים באיראן נמשכו כשלוש שנים כשבסופם טס ג'עברי לסודן כדי לבנות לו סיפור כיסוי לפני שובו לרצועה. בדרך עבר בהודו, שם, רכש ב-2000 דולר תעודה של בוגר אוניברסיטה, וכן נפגש עם בכירי חמאס שציידו אותו בכסף ובהוראות לגבי משימותיו ברצועת עזה. בין היתר הוא הונח להגיע למסגד סייד האשם, שם, נאמר לו שיחכו לו הנחיות מפורטות לגבי פעולותיו באזור. במרץ השנה חזר ג'עברי לרצועה ונעצר על ידי כוחות הביטחון. מאז הוא עצור בכלא אשקלון.

סיפורו של מחמד עאדל חלף דומה למדי. גם הוא כמו ג'עברי עבר סידרת אימונים מפרכים באיראן. חלף יועד לשמש כקצין במנגנון הצבאי של החמאס כשהכשרה שלו כללה שחייה וצלילה, ירי לאחר יציאה מהמים, צניחה ממטוס, לימודי מתמטיקה, כימיה ופיזיקה, השתלטות על מבנה תוך שימוש ברימוני עשן ומלכוד כלי רכב ופיצוצים.

המדריכים האיראנים שאימנו את חלף גילו לו ולחבריו כי הם אלה שאימנו את אנשי החיזבאללה לבצע כנגד מטרות ישראליות בדרום לבנון וארגנטינה. בהמשך אף העבירו להם "מורשת קרב" בסיפורים על פעילות החיזבאללה כנגד כוחות צה"ל בדרום לבנון, וניתוח של פיגועים קשים.

²⁹ "ידיעות אחרונות", המוסף "24 שעות", 8.8.1999, עמ' 13.

בהמשך קיבל חלף הכשרה נוספת כקצין שכללה לימודי טקטיקה צבאית מתקדמת, שיעורי מודיעין, מעקב ובליעת הודעות סודיות. עם סיומו יצא חלף להודו, כדי לבנות סיפור כיסוי. במהלך שהותו בסודן נפגש עם מנהיג החמאס, השייח' אחמד יאסין. בפברואר השנה שב לרצועת עזה. עם שובו נלכד על ידי זרועות הביטחון ונעצר. מאז הוא כלוא בכלא אשקלון.

גורמי ביטחון מעריכים, כי אם שני אלו לא היו נעצרים, הם היו מכשירים דור חדש של פעילי חמאס. ההכשרה הנרחבת שהם עצמם עברו אפשרה להם להעמיד לוחמים מתוחכמים ומיומנים יותר מאלה שהכרנו בעבר.

סיפור אישי- מיטל פרי

ירושלים כידוע לא פעם עמדה כמרכז אסטרטגי לפיגועים רצחניים אחד מהם מובא ע"י נערה שהיתה כמעט לקורבן של ממש באחד הפיגועים.

בתאריך 4.9.1997 טיילה מיטל, בת 18 מירושלים, עם חברתה במדרחוב בן יהודה שבירושלים, כאשר הן חלפו ליד חנויות הבזארים שבמעלה המדרחוב הבחינה מיטל בשלושה גברים בעלי חזות ערבית אשר לבשו בגדים מסורבלים וכבדים, דבר תמוה בימי הקיץ החמים, הם הלכו בקבוצה עד בסמוך לבזארים, שם התפצלו. הנערה לא הורידה את עיניה מהמחבלים ואחד מהם ששם לב לכך תפס את מיטל בידה, היא לא איבדה את עשתנותיה ונתנה לו מכה בבטן, באותו הרגע היא הרגישה דבר מתכתי. מיטל שלמדה שיטת לחימה בשם טאקוונדו, שיחררה את ידה מאחיזתו של המחבל בעזרת תנועה אותה למדה בחוג, והחלה לרוץ כששניות לאחר מכן התרחש פיצוץ עז בכל האזור. אז החל הבאלגן בכל האזור עוברי אורח פצועים, 3 הרוגים, רעש, המולה, פאניקה ובכי. למזלה של מיטל היא נפצעה רק באורח קל וחייה ניצלו בנס.

לאחר האירוע מיטל מודה כי היא פוחדת מללכת במקומות הומי אדם וכי טראומת הפיגוע בו כמעט שאיבדה את חייה, מלווה אותה בכל יום.

בסיפורה של הנערה אנו עדים לחוסר ההמוניות של המחבלים, לרצון העז לנקום ולרצוח ללא קשר של גיל מין או לאום. אין ספק כי חששותיה של הנערה ופחדיה הם ממטרותיה של החמאס במעשיו, דיכוי המורל והטבעת פחד בציבור מלהסתובב בארצו וליהנות הינם מטרה עיקרית אותה שואף הארגון ליישם ומדבריה של מיטל נראה כי הוא מצליח לעשות זאת, לפחות לחלקו.³⁰

³⁰ סיפור זה מובא כפי שסופר לי על ידי חבריה הטובים של מיטל זמן מה לאחר הפיגוע הנורא שהתרחש במדרחוב בן יהודה שבירושלים בתאריך 4.9.97.